

Naročnina mesečno 30 din, za inozemstvo 50 din — nedeljska izdaja celoletno 96 din, za inozemstvo 120 din. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate. Podružn.: Jesenice, Kranj, Novo mesto.

SCLOVENECE

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. — Telefoni: 40-01 do 40-05. — Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. — Telefoni: 4001—4005.

Abbonamenti: Mese Din 30; Estero, mese Din 50; Edizione domenica, anno Din 96; Estero Din 120. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni. Filiali: Jesenice, Kranj, Novo mesto.

Vladar v Skadru

je odlikoval junake ter zastave vseh albanskih mest, ki so trpela v vojni

Skader, 16. maja. Z vzhodne meje Albanije se je Kralj in Cesar včeraj odpeljal v severno Albanijo pregledat kraje, kjer se je kratek čas bila bitka proti jugoslovanski vojski. Kralj in Cesar je prišel tja, da bi odlikoval kraje in vojake, ki so se izkazali na tem bojišču. Vladar je prispel zjutraj. Krepki planinci, tankovski oddelki, albanski prostovoljci in pešci Crnih Srja so izkazali vladarju vojaške časti. Ljudstvo je bilo zbrano ob cestah in je izražalo svojo zvestobo do vladarja. Ob vstopu v mesto je Vladarja pričakoval Ekse, general Cavallero, Ekse, general Jacomini, predsednik albanske vlade s člani vlade, vodstvo fašistične Stranke in druge visoke osebnosti. Kmalu nato so prišli tudi generali Biraghi, šef štaba milice, general Cecchi, letalski general Ranza in general Agostinucci, admiral Sportiello in drugi.

Takoj po prihodu je Kralj in Cesar pregledal razrušene čete, ustavil pa se je pred prefekturo. Tu ga je pozdravil skadski župan, ki je izrazil veselje in zadovoljstvo mesta in albanskega prebivalstva nad prihodom Vladarja. Poudarjal je, da je v času svoje dolge sužnjosti domače prebivalstvo ohranilo svojo zavest in vero v bodočnost in je zmerom mislilo na svojo junško sosedo Italijo in da bo savski orel kmalu razpel svoja krila nad njihovo državo in prinesel Skender-begovo krono italijanskemu Kralju. Kralj in Cesar je moral vedno znova odpozdravljati nahušeni množici. Po končanem sprejemu je mimo Kralja defilirala skupina domačinov, ki so bili

oblečeni v slikovite gorske narodne noše. Na čelu sprejema je šla skupina deklic, ki je nosila vse sadike in pridelke tega kraja v dar Kralju. Sprejeto se je zaključilo s vožnjo, na katerem sta bila simbolično upodobljena rimska volkulja in Skender-begov orel. Nato je Vladar odšel v hišo guvernerja Province.

Popoldne je Kralj in Cesar prispel na kraj, ki je bil določen za vojaško slovesnost. Slovesnost je bila na glavnem trgu Skadra. Pred odrom so bili razvrščeni vojaški oddelki, med njimi pa tudi oddelki albanskih prostovoljcev v slikovitih narodnih nošah, ki so se skupaj z Italijani borili v nedavnih borbah. Ob strani Vladarja je bil Ekse, general Cavallero. Rdeča zastava Tirane se je prva poklonila pred Kraljem. Vojakom in dobila vojni križec. Nato je prišla zastava Valone, to mesto je doživelo 68 bombardiranj in je bilo od sovražnika hudo poškodovano. Toda prebivalstvo je še vedno ohranilo vedrega duha in ver v zmago. Potem je prišla na vrsto zastava Drafa, tega starega rimskega mesta. Potem je Vladar pripel vojni križec zastavam Elbasana in Berat, ki leži ob vzhodni Tomorija in Spiaga, kjer so hrabri Italijani padali pod utrdbo, ko so prišli na pomoč Skender-begu. Sledile so nato zastave Skadra in Piškepeje ter Kukes, Argirokasta in Korče. Ko je na vse zastave pripel odlikovanja pa je Vladar podelil zlato kolajno v spomin padlega stoletnika Erroca Giommarca in srebrno kolajno v spomin pravosodnega ministra Džalerja Ypija. Kolajni sta sprejela

sinova obeh padlih junakov. Vladar je dalje podelil vojni križec za vojaške zasluge tudi predsedniku albanske vlade Verlaciju, predsedniku višjega fašističnega sveta Tociju, ministru Kolikiju in senatorju Narkadžoniju. Končno je Vladar odlikoval po enega častnika in enega vojaka iz vsake divizije, ki so se borile ter je s tem odlikoval vse enote, ki so v korist veličastne zmage prispevale svojo žrtev. Vladar se je z odlikovanci razgovarjal o vojaških stvareh in o njihovih dejanjih, zaradi katerih so dobili odlikovanja.

Parada vseh vrst vojaških oddelkov je zaključila to vojaško slavo. Vladar se je potem med navdušenimi pozdravi zbranih odpeljal v bližnje kraje. Med drugim si je ogledal tudi hrib Tara-boš. Proti večeru se je vrnil v prestolnico in osebno izročil predsedniku albanske vlade in drugim visokim funkcionarjem ter predstavnikom vseh treh veroizpovedi visoka odlikovanja Skender-begovega reda.

Javna dela v Sloveniji: Minister za javna dela prišel v Ljubljano

Ljubljana, 15. maja. Danes se je pripeljal v Ljubljano minister Gorla, da bi proučil vsa vprašanja, ki se tičejo javnih del na tem ozemlju.

Nemški letalci že v Iraku

Beirut, 16. maja. Rj. Po poročilih radia iz Kaira so nemška letala prišla v Irak. Ankara, 15. maja. Predsednik turške republike İnönü je danes sprejel iraškega vojnega ministra.

Junaški odpor italijanskih čet v Vzhodni Afriki

Italijansko vojno poročilo št. 345

Rim, 16. maja. Rj. Uradno poročilo št. 345 glavnega stana Italijanskih vojnih sil pravi:

V noči na 15. aprila so oddelki italijanskih in nemških bombnikov v vidnim uspehi napadli važne pomorske in letalske naprave na otoku Malti. Kjer so čez dan nemške letalske sile ponovile svoje napade. V spopadu s sovražnimi letalskimi letali je bilo sestreljeno eno letalo vrste »Hurricane«.

Severna Afrika: Boji v odseku pri Solumu so v teku. Oddelki nemških strmoglavcev so v spremstvu italijanskih lovskih letal bombardirali sovražne postojanke v odseku Soluma. Druge italijanske in nemške skupine bombnikov so bombardirale Tobruk in zadele v polno profilatsko baterijo, skladišča za olje in izvala velike požare.

V vzhodnem delu Sredozemskega morja so naša letala bombardirala letališča in železnice na otoku Cipru.

Sovražna letala so vrgla nekaj bomb na otok Rodos, niso pa povzročila žrtev niti škode.

V Vzhodni Afriki se nadaljuje junaški odpor naših čet pri Amb Alagi, ki je še enkrat v zgodovini simbol junštva in slave italijanskega vojaka. Naša posadka, napadana s premočjo z vse strani, neprestano pod ognjem topništva in letal, se bojuje z neukrotljivim pogumom in povzroča napadalcem zelo hude izgube.

Niš posebnega v drugih odsekih.

Albanija ni več vojno področje

Rim, 16. maja. Uradni list objavlja razglas Duceja Fašizma, prvega Maršala Imperija ter po-

veljnika vseh čet na vseh bojiščih, ki razglasa, da je ozemlje albanskega kraljevstva prenehalo biti operacijsko področje. Razglas obenem ukinja tudi ustanovo vojaškega sodišča v teh krajih. Odločba stopi v veljavo 20. maja z objavo v Uradnem listu Kraljevine Italije.

Hud napad angleških tankov pred Tobrukom odbit

Poprišče operacij, 16. maja. Posebni dopisnik agencije Stefani poroča:

Angleški napad na naše postojanke pri Tobruku, o katerem govori uradno poročilo št. 343, je bil eden najhujših napadov, kar jih je poskusil sovražnik, da bi prebil železni obroč italijansko-nemških čet okrog mesta in da bi dobil nazaj ozemlje, ki ga je izgubil v zadnjih dneh. Angleži so po močni topniški predpripravi vrgli proti naši prvi črti vzhodno od Tobruka okrog 30 tankov, ki so jim sledili napadalni oddelki.

Kako so naši vojaki zavrnili ta napad, je pravi zgled taktične spretnosti. Naši oddelki so pustili, da so se sovražnikovi tanki približali na 500 m, potem na 400 m končno na približno 150 metrov, ne da bi kakor koli odgovarjali. Kar ne-nadoma, ko so Angleži najmanj pričakovali, pa so Italijani in Nemci začeli streljati s topovi in drugim protitankovskim orožjem in sesuli na sovražnika cel plaz granat.

Sest sovražnikovih tankov je ostalo na bojišču in so bili delno zažgani delno pa za boj nesposobni. Drugi tanki so se naglo umaknili na izhode točke. Dva sovražnikova tanka, ki so ju onesposobili naši vojaki, sta najnovejšega izdelka. V naših rokah je ostalo tudi več ujetnikov, med njimi en major in dva nižja častnika. Tudi v tej akciji, kakor v vseh prejšnjih, se je pokazala najvišja stopnja moralne trdnosti in vrednosti orožja italijansko-nemških čet, ki nadaljujejo po načrtu s svojim napredovanjem in stalno ter učinkovito tro sovražnikovo obrambo.

Delavske hiše v Italiji

Rim, 16. maja. Rj. Vključ vojni se v vsej Italiji nadaljuje javna dela za zgradbo delavskih in ljudskih stanovanjskih hiš. Kreditni zavod je določil 12 milijonov lir za delavska stanovanja delavcev v okolici Rima. Hiš ne bodo gradili na kasarniški način, ampak majhne vile z nekaj stanovanji, vse vile pa bodo obdane z vrtni. Ta načrt bo po Ducejevi volji preprečil, da bi prebivalstvo v Rimu preveč naraščalo, poljedelske zemljišče okoli Rima pa bo lahko bolj izrabljeno.

Preskrba črne gore zagotovljena

Cetinje, 16. maja. Rj. Vprašanje oskrbe črnogorskega prebivalstva, ki je po begu Srbov ostalo v bedi, je bilo urejeno zaradi velike uvidevnosti in podpore italijanske vlade. Že v prvih dneh italijanske zasedbe je Civilni Komisar v sodelovanju z vojaškimi oblastmi dal razdeliti žito in druga najbolj potrebna živila, sedaj pa je bil zagotovljen reden dovoz, ki se nadaljuje in ki skrbi tudi za razvoj poljedelskih zadrug. V Zeleniko je prišel prvi parnik z ogromnimi količinami živil, ki so jih razdelili v razna skladišča Črne gore. Na ta način je s plemenitim posredovanjem italijanske vlade zagotovljena prehrana črnogorskega prebivalstva.

Cetinje, 16. maja. Rj. Rektor univerze v Barju je sporočil Civilnemu Komisarju, da je sklenil razdeliti štipendije v korist mladim Črnogorcem, ki zaslužijo, da bi v Italiji izpopolnili svoje študije.

Bivši jugoslovanski poslanik iz Bukarešte v Ameriko

Bukarešta, 16. maja. Rj. Bivši jugoslovanski poslanik v Bukarešti je včeraj zjutraj svojo družino odpotoval iz Bukarešte v Constanco, nato pa v Carigrad. Iz Carigrada bo najbrže odpotoval v Ameriko, ker je zaprosil za ameriški vizum in ga tudi dobil. Obenem z jugoslovanskim poslanikom je odpotovalo vse osebje jugoslovanskega poslanstva, in sicer 49 oseb. Vsi so odpotovali v Carigrad.

Bivši romunski poslanik zaprt

Budimpešta, 16. maja. Rj. Bivši romunski poslanik v Berlinu Creceanu je bil zopet aretiran in so ga obdolžili, da je legionarjem, ki so jih iskale oblasti, pomagal pri begu v inozemstvo.

Epica resistenza delle nostre Truppe nell'Africa Orientale

Bolletino No. 345

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica:

Nella notte sul 15 formazioni da bombardamento italiano e tedesche hanno attaccato, con visibili effetti, importanti obiettivi navali ed aeronautici dell'isola di Malta dove durante la giornata gli attacchi sono stati rinnovati da unità germaniche.

In combattimento con la caccia avversaria un »Hurricane« è stato abbattuto.

Nell'Africa settentrionale sono in corso combattimenti nella zona di Sollum.

Formazioni di »Stukase« scortate da caccia italiani, hanno bombardato posizioni nemiche nel settore di Sollum.

Altre formazioni italiane e tedesche hanno bombardato Tobruk colpendo in pieno una

batteria e. a., distillatori e provocando vasti incendi.

Nel Mediterraneo orientale nostri aerei hanno bombardato aeroporti e ferrovie nell'isola di Cipro.

Aerei nemici hanno lanciato alcune bombe sull'isola di Rodi senza provocare vittime né danni.

Nell'Africa orientale continua l'epica resistenza delle nostre Truppe sull'Amba Alagi, ancora una volta, nella storia, simbolo di valore e di gloria del soldato italiano; il nostro presidio, attaccato in forze da ogni parte, battuto incessantemente dalle artiglierie e dall'aviazione avversaria, lotta con indomito coraggio infliggendo gravissime perdite all'attaccante.

Nessuna novità di rilievo negli altri settori. (Stefani.)

Nemško vojno poročilo

Berlin, 15. maja. Vrhovno vojno poveljstvo je izdalo danes naslednje poročilo:

Neka podmornica je potopila na severnem Atlantiku močno oboroženo 20.000 tonsko angleško pomožno križarko.

Letala so pri napadih na angleške oskrbovalne ladje potopila podnevi in zadnjo noč tri trgovske ladje s skupno 11.000 tonami in močno poškodovale dva nadaljnja velika tovorna parnika z bombami.

Bojna letala so napadla včeraj podnevi uspešno razne vojaške cilje v Angliji. Na nekem letališču so na tleh močno poškodovale več štirimotor-nih bojnih letal.

V Severni Afriki še zmerom živahno topniško in izvidniško delovanje pred Tobrukom. Tamkaj in v okolici Solluma sta bila uničena še dva angleška oklopna vozova, razen tega pa zaplenjenih več topov in pripeljenih ujetnikov. Lahka nemška bojna letala so podpirala boje afriškega zbora z zelo uspešnimi napadi na angleško pehoto in kolone vozil v pokrajini okrog Solluma.

V Sredozemlju so bombardirali oddelki nemških letal ponoči in podnevi vojaške naprave na otokih Malti in Kreti z dobrim učinkom. Pri napadu lahkih nemških bojnih letal na dve letališči na otoku Kreti je bilo na tleh razdejanih 15 sovražnih lovskih letal. V letalskih bojih nad otokom so nemški lovci sestrelili 8 nadaljnjih letal.

Sovražnik ni priletel na nemško ozemlje. V času od 12. do 14. maja je sovražnik izgubil skupno 31 letal. Od teh je bilo 13 letal sestreljenih v letalskih bojih, trije s protiletalskimi topovi, ostanek pa uničen na tleh. V istem času so bila izgubljena tri lastna letala.

Posadka bojnega letala s poročnikom Plösom, podčastnikom Emilom, podčastnikom Schil-longom in desetnikom Köchelom se je posebno odlikovala z drznimi in uspešnimi napadi na oborožitveno tovarno v južni Angliji.

Poročnik Kolbitz je pokazal kot vodja lahkega protiletalskega oddelka pri bojih v Severni Afriki posebno drznost in odločnost.

Današnje poročilo nemškega vrhovnega poveljstva

Nemška letala so dan in noč napadala angleške obale in so na letališčih uničila več angleških letal. Pri Tobruku so italijanske in nemške čete odbile sovražni napad.

Številni angleški tanki in močni oddelki angleškega vojaštva so napadli Fort Capuzzo in Solum ter so vdrl v Solum. Sovražnik je imel pri tem težke izgube. Več sovražnikov je bilo ujetih. Lahka nemška bojna letala so uspešno posegla v boje pri Tobruku in Solumu.

Važni dogovori med Francijo in Nemčijo

Berlin, 16. maja. Sestanek med francoskim predsednikom vlade gosp. Darlanom in vodilem Nemčije Hitlerjem je naletel v vsej Franciji in tudi drugod na veliko zanimanje. Nenavdno pozornost mu posvečajo tudi francoski časopisi, ki med drugim soglasno poudarjajo, da se je Francija jasno in nedvoumno odločila za novi, Hitlerjev red v Evropi. Istočasno tudi naglašajo listi, da je vest o izjavi Francije, da se želi vključiti v novi evropski red, vzbudila neprijeten vtis.

V zvezi s tem je treba poudariti, da so bili razgovori med Hitlerjem in admiralom Darlanom vprav v trenutku, ko je predsednik USA, Roosevelt, pred važnimi nalogami in odločitvami. Ta najnovejša vest iz Francije je v ameriških odločujočih krogih neprijetno presenetila. »Paris Soir« poudarja med drugim, da je v sedanjem trenutku predvsem potrebna evropska vzajemnost.

Bern, 16. maja. Različni francoski listi napadajo delovanje ameriškega poslanika v Vichyju. »L'Ouvrec« ga vabi k večji skromnosti v kretnjah in besedah. »Nouvel Tempe« zagotavlja, da Francija ne zahteva od Amerike nobene pomoči. Francija želi le, da bi jo Združene države pustile na miru. Združenim državam gre pri tem samo za to, da obdrže solidarnost med angleškim in severnoameriškim kapitalizmom. Francija pa s tem nima nič opraviti, ker se je Evropa odrekla kapitalizmu.

Berlin, 16. maja. Rj. Na pristojnem mestu so včeraj izjavili, da še ni mogoče govoriti o pravem in resničnem sporazumu med Francijo in Nemčijo, še manj pa o kakšni pogodbi. Razgovori še trajajo in vse kaže, da bodo uspehi vedno bolj obilni.

Govor maršala Petaina

Vichy, 16. maja. Rj. Snoči je ob šestih zjutraj govoril po radiu maršal Petain in rekel, da je v načelu odobril nedavni sestanek med vodjo Nemčije in admiralom Darlanom. Potem, ko je povedal, da novi dogovor dopušča jasnejše gledati na pot bodočnosti in nadaljevati raz-

vojašnice, na nekem letališču pa so na tleh uničili tri sovražna letala.

Blizu Krete so nemška letala zadela tri velike trgovske ladje.

Pri poskusu napasti severno Nemčijo in zasedene kraje je zgubil sovražnik skupno pet letal v zadnji noči. Bilo je nekaj mrtvih in ranjenih med civilnim prebivalstvom, vojaške škode pa ni bilo.

Amerika bo izvajala posledice

Washington, 16. maja. Rj. Izjavljajo, da bo zaradi poročil o doseženih sporazumih med Vichyjem in Nemčijo ameriška vlada odredila, da parniki z živili in drugim blagom ne bodo smeli več pluti v Francijo ali pa v francoski Maroko.

50.000 Francozov se vrača v zasedeno Francijo

Rim, 16. maja. Kakor določa pogodba, ki je bila lani sklenjena med francosko vlado in nemškimi oblastmi, je včeraj, 15. maja odpotovalo 50.000 beguncev, ki so se še vedno mudili v nezasedeni Franciji, na zasedeno področje. Francoska železniška uprava je dobila potrebna navodila, da pripravijo zadostno število vlakov, s katerimi se bodo ti begunci odpeljali na svoje domove v zasedeni del Francije.

Nemčija ne pojde skozi Španijo na Gibraltar

Berlin, 16. maja. Rj. V Berlinu na pristojnih krogih odločno zanikajo novice, češ, da bi hia nemška vlada v Madridu zahtevala, da bi nemške čete smele prekoračiti špansko ozemlje. Vse take govorice imajo samo namen v kalnem ribarilu.

Naredbe Kr. Komisariata

Omejitev plačilnega odloga bankam in zavarovalnicam

Kr. Komisar za Ljubljansko pokrajino, na podlagi prejšnjih predpisov o odložitvi plačil in komisariatske naredbe št. 12 z dne 29. aprila 1941-XIX, s katero se je določil rok splošne odložitve plačil in se je omejila odložitve plačil za banke in zavarovalnice,

ko je ugotovil iz izjav prizadetih zavodov možnost, da se lahko opravijo nadaljnja izplačila, s čimer bi se pospešila postopna obnova gospodarske delavnosti,

odreja:

Clen 1. Do 15. junija 1941-XIX bodo denarni zavodi v mejah svojih razpoložljivih sredstev in dodatno k že izvršenim izplačilom izplačevali na hranilne naložbe (hranilne vloge, tekoče račune itd.), vlozene pred 15. aprilom 1941-XIX ter po saldi, ugotovljenih na ta dan, še po:

2000 dinarjev na naložbe do 10.000 dinarjev,
2500 dinarjev na naložbe do 30.000 dinarjev,
3000 dinarjev na naložbe do 50.000 dinarjev,
4000 dinarjev na naložbe nad 50.000 dinarjev

Clen 2. Višina izplačil po prednjem členu je znižana na polovico za gospodarske zadruge, urejene z zakonom z dne 11. septembra 1937, in za hranilnice, urejene z uredbi z dne 24. novembra 1938, izvršeni Hranilnice dravske banovine, ki bo opravljala izplačila po členu 1.

Clen 3. Z dne 16. maja 1941-XIX preneha odložitve izplačila glavnice, dospelih po pogodbah o življenjskem zavarovanju ne glede na čas njih sklenitve z omejitvijo na pogodbe, ki so bile sklenjene od 15. aprila 1941-XIX dalje pa tudi odložitve odkupovanja in dajanja predjemov na zadevne police.

Odložitve odkupovanja in dajanja predjemov na police življenjskega zavarovanja, izdane pred 15. aprilom 1941-XIX, se podaljšuje do 15. junija

1941-XIX. Vendar pa se smejo dajati predjemni kolikor so potrebni za plačilo dospelih premij.

Clen 4. Pravila prostega razpolaganja s hranilnimi naložbami, vloženimi pri katerem koli denarnem zavodu od 15. aprila 1941-XIX dalje, se razširja tudi na tisti del pred tem dnem položene naložbe, za katerega se izplačilo ni zahtevalo, kakor je bilo dovoljeno po členu 3. komisariatske naredbe št. 12 z dne 29. aprila 1941-XIX in kakor se dovoljuje s čl. 1 te naredbe.

Clen 5. Poleg izplačil iz členov 1. in 2. smejo denarni zavodi v mejah svojih razpoložljivih sredstev opravljati nadaljnja izplačila tudi iz hranilnih naložb, položanih pred 15. aprilom 1941-XIX, tistim svojim vlagateljem ki norejo dokazati in zagotoviti, da so zahtevane vsote namenjene za poravnavo obveznosti, ki jih ne zadeva odložitve plačil po določbah člena 2. komisariatske naredbe št. 12 z dne 29. aprila 1941-XIX ali za poravnavo davkov in taks, kakor tudi v drugih primerih, določenih pod točkami b), c), d) in e) člena 6. omenjene naredbe.

Takšna izplačila se smejo odobravati vsakemu vlagatelju do največ dvajsetih odstotkov vsote, naložene na dan 15. maja 1941-XIX, če ne presega 25.000 dinarjev in do desetih odstotkov morebitnega presežka. Če pa ima isti vlagatelj več ločenih računov pri istem denarnem zavodu, se mora pri določitvi odstotka do katerega je dopustno izplačilo, upoštevati njih skupni znesek.

Clen 6. Izplačilo po členih 1. in 2. in razpolaganju iz člena 4. te naredbe, se mora dati prednost pred izplačili po členu 5.

Clen 7. Na plačila, za katera še velja odložitve plačil, tečejo zakonite obresti ali morebitne višje obresti, določene s pogodbo.

Clen 8. Ta naredba stopi v veljavo dne 16. maja 1941-XIX.

Ljubljana, dne 14. maja 1941-XIX.

Kr. komisar
za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli.

Hrvatska - kraljevina

V četrtek, 15. maja so v Zagrebu proglasili restavracijo krone kralja Zvonimira, ki je krasila hrvatske kralje in ki bo spet predstavljala suvereniteto neodvisne hrvatske države. »Narodne novine« so ob tej priliki objavile naslednji zakon:

1. Suverenost neodvisne hrvatske države predstavlja krona kralja Zvonimira.

2. Krona Zvonimira ima na pozlačenem krogu vdelanih osem okrasov in obliki triperesne detelje, pet od teh je vzbočenih. Iz tega kroga se vije leta dve pozlačeni veji in obliki loka. Na vrhu teh pa je jabolko s križem. Krog krone je okrašen z dragulji raznih barv.

3. Ta zakon stopi v veljavo z dnem, ko bo objavljen v »Službenih novinah«.

Zakon nosi podpis poveljnika dr. Pavelića in vseh ministrov. Vsi zagrebški listi so ta zakon objavili z velikimi naslovi na prvih straneh. V svojih člankih pišejo o življenju kralja Zvonimira. »Novi list« pravi, da je bil ta kralj priznan od papeža Gregorja VII., kateri je poslal svojega odposlanca na slavnost kronanja. Med drugim piše list: »Samotisti, v katerih rokah se bo nahajala krona kralja Zvonimira, ima pravico izdajati zakone, delati pravico in napovedovati vojsko ter sklepati mir v imenu hrvatskega naroda in v imenu njegove domovine.«

Novi list »Neodvisna hrvatska država«, čigar prva številka je izšla 15. maja, prinaša uvodnik poveljnika dr. Pavelića z naslovom: Neodvisna hrvatska država — kmetijska država. Vsebinska je v kratkem sledeča: Nova domovina je po tolikih stoletjih končno spet dobila svojo prostost in neodvisnost. Nikdar ni hrvatski narod toliko trpel kakor v zadnjih letih. Tuja vlada se je na vse močnice načine trudila, da bi politično in gospodarsko uničila hrvatski narod; toda danes Srbije ni več, tiste Srbije, ki nas je tlačila in izkoriščala. Sedaj pa znova vstala neodvisna hrvatska država v vsej svoji veličini, kakršne se ni videla že nad 800 let. To je sad vstaše borbe in vstaške politike. Toda

to ne bi bilo dovolj, če ne bi bil hrvatski kmet zadovoljen in srečen. Dokler je tuje gospodaril nad nami, so erbski gospodarji imeli v svojih rokah vse delo in vse bogastvo hrvatskega kmeta; sedaj ko smo si priborili neodvisnost, more samo kmet razpolagati s svojim delom in denarjem. Hrvati, ki služijo v hrvatski državi, služijo samo hrvatskemu narodu. Ze v prvem mesecu življenja nove neodvisne države se pozna ogromna razlika z ozirom na preteklost. Bodočnost pa bo še boljša. Dala nam bo delo, red in blagostanje. Hrvatski narod bo sam svoj gospod in gospodar svoje lastne usode; vlada bo v rokah tistih, ki jo bo le v njegovi službi. Vse to bo mogoče prav zato, ker neodvisna hrvatska država je in bo ostala kmetijska država.

Minister za narodno prosveto dr. Budak je imel v zagrebškem radiu govor z naslovom: »Meje se zaprejo«, v katerem je med drugim dejal, da bodo v kratkem določene meje neodvisne hrvatske države. Ko je se omenil, kako strahna bi bila usoda Hrvatske, če ne bi poveljnik dr. Pavelić skrbno pazil na to, je izjavil, da bo Pavelićeva svobodna Hrvatska večja, kakor je bila kdajkoli. Pristavil je še: Poveljnik bo dal zelo velik obseg Hrvatski kroni Zvonimirja.

Nakupovalne knjižnice na Madžarskem

Budimpešta, 16. maja. Rj. Madžarska vlada je sredi objavila ukaz, ki pravi, da bodo morali vsi državljani imeti »nakupovalne knjižnice«, v katere bodo trgovci vpisovali vse nakupe mila, konzerv, riža, obleke, čevljev in tekstilnih produktov. Ta ukaz hoče predvsem izločiti prekupčevalce z življenjskimi potrebščinami. Predpisane so stroge kazni proti tistim, ki se ne bi držali teh odredb.

Kako se razvija letalsko vojskovanje v Afriki

Berlin, 16. maja. »Deutsche Allgemeine Zeitung« prinaša zanimiv članek o nalogah italijanskega in nemškega letalstva v Afriki. List posebno poudarja trdo preizkušnjo, katero morajo prestajati pilotje, posadke letal in organizacija na področju, kjer je treba premagati neštene težave vsake vrste. Vse pomen delovanja nemškega letalstva skupaj z italijanskim letalstvom za osvoboditev Libije izpod Angležev, se lahko vidi iz prednosti, ki so jih doslej uživali Angličani:

1. Angleška letala so nad Severno Afriko letela s posadkami, ki so se leta in leta telesno vadile v kolonialni službi in so se popolnoma prilagodile podnebnju in se seznanile s tamkajšnjimi zračnimi razmerami.

2. Egipt je pomenil za angleško letalstvo najboljše strateško zaledje in pomembno središče za preskrbo.

3. S Tobrukom, Derno in Bengazijem je imelo angleško letalstvo v rokah strateške točke, ki so bile najpomembnejše v Severni Afriki, ker so omogočale tudi naglo preskrbo s strelivom in gorivom.

4. V oblasti angleškega letalstva je bila črta

Benghazi—Sollum—Barce, kjer se vleče najpomembnejša obročna cesta.

5. S posestjo Cirenaijke, ki je v podnebnem oziru najbolj ugodna in ima ob obrežju številne vodnjake, se je angleško letalstvo lahko redno oskrbovalo tudi z vodo.

Pod takšnimi pogoji se je začela in razvijala letalska ofenziva Osi proti britanskim silam. Medtem ko so suhozemske sile sprožile napad, je letalstvo pomagalo v zraku ter je napadalo vse sovražnikove strateške točke in je končno s svojimi stalnimi napadi sovražnikov odpór tudi strlo. — Bombni napadi na Tripolis, s katerimi je Anglija mislila razdreti organizacijo nemškega ekspedicijskega zbora v Afriki, so v celoti zgrešili svoj cilj. Trdna volja, disciplina in železna organizacija nemške vojske in popolno sodelovanje z italijanskim vojsko, so premagale vsako zapreko. S padcem El Agheile in Aghedabije, se je na bojišču Osi pojavilo novo dejstvo, namreč, hiter napredek, ki je v kratkem pognal napadalec iz Libije. Letalstvo postaja od dne do dne silovitejša, ker so se letalci v mnogih poletih že izvežbali in so se v celoti seznanili s posebnostmi afriškega ozračja in podnebja.

Domače težave na Angleškem

Separatistično gibanje na Škotskem

Washington, 16. maja. Rj. V ameriške liste je prišla novica, ki so jo Angleži doslej skrbno zakrivali. Dopisniki iz Londona poročajo ameriškim listom, da se je na Škotskem začelo nacionalistično gibanje, ki ima popolnoma separatistično obliko. Policija je že napravila mnogo preiskav in zaprla okrog 50 oseb. Iz Londona so že odšla povelja, da naj se to gibanje takoj zatre. Na Škotsko so poslali mnogo agentov s posebnimi nalogami. Toda doslej voditeljev gibanja še inso mogli najti. Doda se, da se je dvema glavnima voditeljema iz Dundeeja posrečilo pobegniti, preden je policija vdrla v njuni stanovanji. Oba sta zbežala na ladji, ki jo sedaj obrežne patrolne ladje love.

Razdejanje londonske palače

Lisbon, 16. maja. Rj. Med poslopji, ki so bila razrušena med zadnjimi bombardiranjmi, je omeniti palačo Ambeth, ki je dom londonskega škofa, palačo sv. Jakoba blizu York Housea, ki je dom vojvode gloucestrskega, Queen Hall, Old Bailey, kjer je najbrž največja poročna dvorana na svetu.

Življenje v Liverpoolu

Newyork, 16. maja. Rj. Neki trgovec se je vrnil iz Liverpoola in je podal nekaj podatkov o življenju v tem angleškem industrijskem mestu. Izjavil je, da primanjkujejo v mestu glavne življenjske potrebščine, prav tako ni dovolj vode in 250.000 oseb je brez strhe.

Ameriška vlada stoji na razpotju

Oster nemški odgovor ameriškemu predsedniku

Newyork, 16. maja. Odločitev Rooseveltovega govora smatrajo za zelo pomemben dogodek, piše »Newyork Post« iz Washingtona. Vlada Združenih držav je na razpotju zunanje politike. Na Roosevelta pritiskata vedno bolj dve nasprotni politični struji ter mu s tem otežkočata odločitev. Kakor se zdi, nadaljuje časopis, je položaj Angležev vsak dan bolj resen. Iz Anglije prihajajo uradna in zasebna zagotovila, da Velika Britanija brez pomoči ameriškega brodivja ne bo mogla več dolgo zdržati. Zadnji poskusi za pridobitev javnega mnenja za angleško stvar so bili brezuspešni. Razen tega piše »Newyork Post«, da je Roosevelt črta iz govora nekega člana vlade zahteval po takojšnji vojni napovedi in po tvedbi spremljave. Na ministrove ugovore je Roosevelt baje dejal: »Mi ne bomo napovedali vojne in tudi ne bomo ustanovili sistema konvojov. Vsak oborožen napad mora priti z nemške strani«. Ta izjava pomeni, da se bo razširil sistem patroliranja, da pa ne bo uveden pravi način spremljave. Za zdaj, zaključuje list, da hoče Roosevelt pridobiti na času.

Rooseveltova žena javno govori za vojno

Rim, 16. maja. Rj. Žena predsednika Roosevelta je imela zopet hujšaški govor, v katerem je rekla, da imajo Združene države vse možnosti, da takoj vstopijo v vojno in tudi vsa sredstva za zmago.

V Evropi spremljajo te nastope Rooseveltove žene s pravim začudenjem, ker sodijo, da je žena vedno tisto bitje, ki se uveljavlja predvsem po svoji dobroti in usmiljenju v skladu s svojo socialno funkcijo kot mati, soproga, hčerka ali pa moževa tovarišica. Hujšaški nastop Rooseveltove žene je tem bolj čuden, ker je znano, da so v Severni Ameriki zlasti ženske proti posegu v vojno. Nekateri nastopi Rooseveltove žene pa spominjajo na nastope slavne »Passionarie« med vojno v Španiji.

Nemški listi napadajo Roosevelta

Berlin, 16. maja. Rj. Listi odgovarjajo anglosaksonskemu tisku v presoji Rooseveltove politike in pri tem ironično pravijo, da se je zapostolil vere v demokracijo sedaj moral začeti v obrambo svoje žene, ker čuti, da ga ameriško javno mnenje zaradi njegove politike vedno bolj obloži. »Völkischer Beobachter« objavlja članek pod naslovom: »Brez Roosevelta bi Anglija ne nadaljevala vojne« in pravi, da je Roosevelta v tem smislu obtoževal že znani lastnik ameriški list Hearsst, ki v svojem »New York Journal American« pravi, da je ob svojem času Roosevelt podajal čisto drugačne izjave o ameriški nevtralnosti, patrolne ameriškega letalstva in ameriškega letalstva pa so že v službi Anglije, in sicer na morju in v zraku.

Amerika pridobiva Sovjete

Washington, 16. maja. Rj. Razgovor med Cordelom Hallom in sovjetskimi veleposlanikom Umanskim se na splošno razlaga tako, da je nov poskus ameriške vlade, spravi Sovjetsko zvezo na stran anglosaksonskih držav. Ta poskus pa ni — tako izjavljajo v pristojnih krogih — imel boljšega uspeha, kakor pa prejšnji.

Stavke v Ameriki

New York, 15. maja. 35.000 delavcev v štirih tovarnah družbe »General Motors« je danes zapustilo delo ter prenehalo izdelovati avtomobilske dele, ki so jih doslej delali.

Ameriški bombniki na Havajih

Washington, 16. maja. Vojni minister je izjavil, da je prispelo na letališče Hickamfield v bližini Honolulu 21 štirimotornih bombnikov, ki so odletela iz San Franciska pod poveljstvom divizijskega generala Emmons, poveljnika vojnega letalstva.

Severna in Južna Amerika

Rim, 16. maja. Rj. Združene države Severne Amerike skušajo proti Južni Ameriki uveljaviti samo eno zanišle: države Južne Amerike naj sodelujejo pri zmagi plutokracij. V Rimu poudarjajo, da je to naziranje še pred kratkim zagovarjal Amery, ki je zatrjeval, da morajo vse države Srednje in Južne Amerike sodelovati pri stvari, za katero se bojuje Bela hiša, to je pri zmagi zlata. Torej bi južnoameriške republike morale prelivati kri za rešitev zlata, ki se nahaja v Združenih državah. Amery namreč ni rekel, kakšen bi bil interes južnoameriških držav, da bi se vojskovala v tak namen. Toda upravičeni so dvomi o tem, da bi južnoameriške republike šle na tak lim. Te države namreč vedo, da pomeni nadoblast zlata tudi konec neodvisnosti in sleherne svobode, poleg tega pa bi se te države morale vpreči v angleški in ameriški jarem. Prvi znak, da se latinske republike ne mislijo dati vpreči v ameriško igrjo, je nedavni govor predsednika brazilske republike Vargasa,

ki je odločno obsodil nadoblast zlata in zahteval popolno premoč in vrednost za človeško delo. Milijoni Italijanov, ki sodelujejo pri blagostanju Južne Amerike, so ponosni na Vargasove besede. To so plemenita nabela, ki dokazujejo, da so revolucije osi našle svoj odmev v državah onstran Oceana, te države pa bodo jutri pokleane, da z vsemi silami sodelujejo pri novem redu.

Razne politične novice

Japonska vojaška odposlanstva v Rimu

Rim, 16. maja. Rj. Dve japonski vojaški odposlanstvi in sicer vojno in mornariško, prideta v nedeljo v Rim. Njun cilj pa je obisk italijanskega bojišča, da bi se prepričali o ogromnem deležu, ki ga doprinese Italija za zmago osi. Vojaško odposlanstvo vodi general Jamahito, mornariško odposlanstvo pa admiral Nomura.

Malteška razstava v Rimu

Rim, 16. maja. Rj. Danes dopoldne je v imenu fašistične vlade državni tajnik pri predsedstvu vlade Russo odprl »Malteško razstavo«, ki jo je organiziralo kraljevo zastopstvo za zgovorno Malte. Na razstavi so knjige, publikacije in listine, ki dokazujejo italijansko obliko Malte. Podtajnik je imel kratek govor, v katerem je poudaril, da vsi Italijani goje željo, da bi bila Malta čim prej priključena Italiji.

Nov list v Belgradu »Novo vreme«

Belgrad, 16. maja. Danes je v Belgradu izšla prva številka novega dnevnika, ki nosi naslov »Novo vreme«. List začneja izhajati po združitvi bivših največjih dnevnikov »Politike« in »Vreme«. Novi list vodi srbski časnikar in bivši šef Osrednjega tiskovnega urada Predrag Milojević, uredniški zbor je večinoma sestavljen iz uredniških moči obeh prejšnjih listov.

Anarhija na Kreti

Atene, 16. maja. Rj. Kapitan trgovske mornarice, Diamanti, ki je na jadrnici zbežal s številnimi mornarji s Kreta, poroča, da vlada na Kreti prava anarhija. Generala Papastercina, ki je zbežal na Kreta obenem z bivšo grško vlado in je zapustil svoje čete, so uporniki napadli in ubili. Skof, ki mu je htel na pomoč, je bil ranjen. Begunci pravijo, da je bil tudi član vlade, Antrudaci, umorjen. Zaradi bombardiranja je bilo tudi uničenih 95% malih in srednjih grških ladij.

Angleške izgube na morju

Atene, 16. maja. Rj. Angleški parnik Adebisha (25.000 ton) je bil potopljen na Sredozemskem morju.

Predsednik bolgarskega sobranja odstopil

Sofija, 16. maja. Rj. Predsednik sobranja Logofetov je odstopil. Predsednik vlade je sprejel njegovo ostavko.

Švica brez svinjskega mesa

Bern, 16. maja. V času od 19. do 31. maja t. l. je v vsej Švici prepovedano prodajati in kupovati izdelke iz svinjskega mesa.

Bomba ubila angleškega diplomata

Newyork, 16. maja. Iz Londona poročajo, da je bil zaradi nemškega letalskega delovanja nad Londonom ubit britanski diplomat Maurice Berkel Ingram, ki je bil v znanjem ministrstvu strokovnjak za jugovzhodno Evropo.

V Budimpešti eksplodirajo otroške igrače

Budimpešta, 16. maja. Rj. Nekaj kilometrov od Budimpešte je vas Sashalom, kjer je tovarna otroških igrac. Včeraj zjutraj pa so tam nastali dve hudi eksploziji. Ko je večeraj lastnik tovarne z uradnico urejal bilanco, je iz neznanih vzrokov eksplodiral zaboj z naboji za otroške puške. Ta eksplozija je povzročila, da je zletelo v zrak vse skladišče teh nabojev. Sedem delavcev je bilo ranjenih. Zanimivo je, da je v bolnišnici sestra lastnika tovarne, ki so jo v Budimpešti ranili prav isti naboji iz te tovarne. Sestra je imela v Budimpešti trgovino z igračami, pred njeno trgovino pa je zletel v zrak avtomobil, ki je bil poln teh nabojev in tedaj so bile ubite 4 osebe.

Po dolgotrajni bolezni je umrl naš sopro, dobri oče, stari oče, gospod

Franc Miklavič

bivši župan in deželni poslanec goriški, posestnik, trgovec itd.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo popoldne v Kobaridu.

Kobarid - Ljubljana, dne 16. maja 1941.

Marija, soproga; inž. Franc in Maks, sinova in ostalo sorodstvo

Il Sovrano a Scutari

Scutari, 16 maggio. Dalla frontiera orientale il Re ed Imperatore si è trasferito oggi nel settore settentrionale dell'Albania per visitare i luoghi dove breve ma tenace fu la lotta contro le formazioni dell'esercito jugoslavo.

A Scutari l'ultima località del settentrione posta quasi alle porte del campo di battaglia, il Sovrano ha sostato per decorare le città ed i soldati che maggiormente si distinsero in questa guerra che impegnò due fronti della terra schiettata. — Il Re Imperatore è giunto nella mattinata. — Vigorosi alpini caristi della Centauro fanti CC. NN. volontari albanesi e reparti della G. L. A. hanno reso gli onori militari al Sovrano che anche qui come in ogni altra città visitata, il popolo si è riversato lungo le vie, ha affollato le piazze per elevare il suo grido di fedeltà.

All'ingresso della città il RE Imperatore è stato ricevuto dall'Ecc. Cavallero, capo dello S. M. generale e comandante superiore delle Forze Armate d'Albania, dall'Ecc. Jacomoni, dal presidente del consiglio dei ministri, dal presidente del consiglio superiore Fascista corporativo e da tutte le altre autorità. — Poco prima erano arrivati le Ecc. il generale d'armata Sergio Biraghi, il capo di stato maggiore generale della Milizia, il generale d'armata Vecchi, il generale di squadra aerea Ranza, il generale Agostinucci, l'ammiraglio Sportiello, l'Ecc. Parini, il gen. Ballabio.

Il Re Imperatore ha percorso il fronte dello schieramento ed ha sostato all'ingresso del palazzo della prefettura. — Qui il podestà di Scutari ha pronunciato un indirizzo di omaggio.

Salito quindi alla prefettura il Sovrano si è affacciato al balcone per rispondere al festoso evviva della folla poi è ridisceso per assistere alla sfilata d'un corteo di rappresentanze che era preceduta da un gruppo di giovanette le quali hanno offerto al loro Re i prodotti della loro terra e dell'artigianato rurale dello scutario. — Sono foglie di tabacco uova stoffe tessute a mano pistole rabescate pelli e gioielli filigranati. — Chiude il corteo un carro allegorico sul quale due fanciulle levano in alto la Lupa Romana e l'Aquila di Scanderbeg. — Sullo sfondo è uno scenario raffigurante la comunità imperiale.

Dopo la sfilata il sovrano si è ritirato nella residenza provinciale della luogotenenza.

Nel pomeriggio ha avuto luogo la cerimonia rigidamente militare della consegna delle decorazioni. Salutato dalla folla il Re Imperatore ha raggiunto la piazza principale di Scutari e salito su d'un palco appositamente eretto ha proceduto al commovente rito. Davanti al palco sono schierate le formazioni militari, fra cui si allineano vestiti dei loro costumi nazionali i volontari albanesi che hanno combattuto accanto alle nostre truppe. Al fianco del Sovrano è l'Ecc. Cavallero. Prima ad inchinarsi davanti al Re soldato ed a ricevere la croce di guerra è la rossa bandiera di Tirana, la città che in ogni momento ha fermamente creduto ed operato per la vittoria. Seconda è la bandiera di Valona. 68 bombardamenti costituiscono la prova cui l'ha sottoposta il nemico; ma la città che conserva come retaggio eroico il piccolo cimitero ove riposano i soldati italiani antesignani della liberazione dell'Albania, ha fieramente resistito. Quindi è il vessillo di Durrazzo, la quale nei momenti più duri della guerra si ricordò di essere stata città romana ed ha mostrato di essere nuovamente degna di Roma. Il Sovrano appunta quindi la croce di guerra ai vessilli di Elbassan e di Berat, distesa ai piedi del Tomeri e dello Shpiag che seppe essere ferma come quelli italiani che caddero sotto la sua fortezza per prestare aiuto allo Scanderbeg. Poi sopraggiungono i vessilli delle città di Scutari di Pisceopia e di Kukës che mandarono i loro figli accanto alle falangi italiane per infrangere la minaccia che incombeva del nord.

Infine sono i vessilli di Argirocastro. Mentre i vessilli decorati si allineano ai lati del palco reale, il Sovrano consegna la medaglia d'oro alla memoria del centurione Firok Gijonmarkaj e la medaglia d'argento alla memoria del ministro della

giustizia Xhafer Ypi. A ricevere le medaglie sono i figli dei gloriosi caduti. Il Re Imperatore consegna quindi la croce di guerra al valore militare al presidente del consiglio superiore Toci, ed al ministro Koliqi. Anche il sen. Markagjoni viene decorato per l'animosa azione svolta tra le popolazioni. Infine il sovrano decora un ufficiale ed un soldato di ogni divisione combattente premiando così idealmente di Sua mano tutte le unità che hanno dato il loro contributo alla vittoria. Di frequente il Re Imperatore si intrattiene coi decorati sui fatti d'arme ai quali hanno dato il loro contributo di eroismo. La sfilata dei reparti delle varie armi ha concluso l'austero rito militare.

Il Sovrano vivamente applaudito è risalito in automobile ed in forma privata ha visitato il ponte legato al nome della medaglia d'oro Bombig e la storica moschea di Fusha e Celes. — Sempre nel pomeriggio si è recato al museo savariano dei padri gesuiti e quindi sul monte Tarabosh ed infine ha fatto ritorno alla residenza. In occasione di tale visita il Re Imperatore ha concesso personalmente al presidente del consiglio superiore Verlaci le insegne del Gran Cordone dell'Ordine della Besa. — Al presidente del consiglio superiore fascista ai membri del governo ai ministri di stato ai senatori ai capi delle tre comunità religiose il Sovrano ha conferito il Gran Cordone dell'ordine di Scanderbeg.

† O. Alojzij Žužek

Zaradi dogodkov minulih dveh tednov v Mariboru je zbolel za pljučnico ter včeraj, 15. maja, ob 5 zjutraj zatisnil oči v mariborski splošni bolnišnici znani veliki misijonar in mladinožub o. Alojzij Žužek, duhovnik Družbe Jezusove.

Alojzij Žužek se je rodil v Planini pri Vipavi 10. maja 1865. Še pred njegovim rojstvom je poromala njegova mati iz Vipavske doline k Mariji na Brezje ter ga priporočila varstvu božje Matere. Po očetu je Lojzek podedoval ribniško, po materi pa vipavsko šegavost, od obeh pa neutrudljivo delavnost. Zgodaj je šel v šole ter tako marljivo študiral, da so ga sprejeli tretjeolca v ljubljansko

Limitazioni alla moratoria bancaria e assicurativa

Il R. Commissario per la provincia di Lubiana,

visti i precedenti provvedimenti di sospensione dei pagamenti e l'ordinanza commissariale n. 12 del 29 aprile 1941-XIX con la quale veniva disposto il termine della moratoria generale e limitata quella bancaria e assicurativa,

constata dalle rilevazioni degli istituti interessati la possibilità di effettuare ulteriori pagamenti, accettando con ciò la graduale ripresa delle attività economiche,

ordina:

Fino al 15 giugno 1941-XIX gli istituti di credito effettueranno, nei limiti delle proprie disponibilità e in aggiunta a quelli già effettuati, i seguenti ulteriori rimborsi sui depositi fiduciari (a risparmio, in conto corrente ecc.) costituiti anteriormente al 15 aprile 1941-XIX e sui saldi a tale data accertati:

2000 dinari per depositi fino a 10.000 dinari
2500 dinari per depositi fino a 30.000 dinari
3000 dinari per depositi fino a 50.000 dinari
4000 dinari per depositi superiori ai 50.000 dinari

Art. 2. La misura dei rimborsi stabilita all'articolo precedente è ridotta alla metà per le società

cooperative disciplinate dalla legge 11 settembre 1937 e per le casse di risparmio regolate dal decreto-legge 24 novembre 1938, fatta eccezione per la Cassa di risparmio del Banato della Drava, che effettuerà i rimborsi indicati all'art. 1.

Art. 3. Dal 16 maggio 1941-XIX cessa la sospensione dei pagamenti dei capitali scaduti nei contratti di assicurazione vita in qualunque tempo stipulati e, limitatamente a quelli stipulati dal 15 aprile 1941-XIX, la sospensione della facoltà di riscatto e la concessione di prestiti sulle relative polizze.

La sospensione del riscatto e la concessione di prestiti sulle polizze di assicurazione vita costituite anteriormente al 15 aprile 1941-XIX è prorogata al 15 giugno 1941-XIX. È tuttavia ammessa la concessione di prestiti nella misura necessaria per il pagamento dei premi scaduti.

Art. 4. La piena disponibilità dei depositi fiduciari presso qualsiasi istituto di credito costituiti dal 15 aprile 1941-XIX è estesa anche alla parte dei depositi costituiti anteriormente di cui non sia stato chiesto il rimborso autorizzato dall'articolo 3 dell'ordinanza commissariale n. 12 fatta eccezione per la Cassa di risparmio del Banato della Drava del 29 aprile 1941-XIX e quello autorizzato all'articolo 1 della presente ordinanza.

Art. 5. Oltre a quelli indicati agli articoli 1 e 2, gli istituti di credito potranno, nei limiti delle proprie disponibilità, effettuare ulteriori rimborsi sui depositi fiduciari, costituiti anteriormente al 15 aprile 1941-XIX, ai propri depositanti che siano in grado di dimostrare e garantire che la somma richiesta sono destinate al pagamento di obbligazioni non soggette a moratoria a termini dell'articolo 2 dell'ordinanza commissariale n. 12 del 29 aprile 1941-XIX o per il pagamento delle imposte e tasse nonché negli altri casi previsti alle lettere b), c), d) e e) dell'articolo 6 della citata ordinanza.

Tali rimborsi potranno essere concessi nella misura massima del venti per cento delle somme a ciascun depositante accreditate alla data del 15 maggio 1941-XIX se non superano i 25.000 dinari e del dieci per cento sull'eventuale eccedenza. Qualora uno stesso depositante abbia più conti separati presso il medesimo istituto di credito si dovrà tener conto del loro ammontare complessivo per determinare la percentuale di cui è ammesso il rimborso.

Art. 6. Ai rimborsi indicati agli articoli 1 e 2 e alla disponibilità di cui all'articolo 4 della presente ordinanza dovrà essere assicurata la precedenza sui rimborsi previsti all'articolo 5.

Art. 7. Sui pagamenti ancora soggetti a sospensione decorrono gli interessi legali o gli eventuali interessi maggiori contrattualmente stabiliti.

Art. 8. La presente ordinanza entra in vigore il 16 maggio 1941-XIX.

Lubiana, 14 maggio 1941-XIX.

Il R. Commissario
per la provincia di Lubiana:
Emilio Grazioli.

Gospodarstvo

Zanimanje italijanskih trgovcev za nastanitev v Ljubljani. S priklopkom ljubljanske pokrajine Kraljevini Italiji in z odpravo carinskih meja med obema ozemljema, se je začelo tudi znatno zanimanje italijanskih trgovcev za nastanitev v Ljubljani in organizacijo svojih poslov v novi pokrajini. Nasprotno pa se tudi mnogi naši trgovci zanimajo za nastanitev v središču Kraljevine Italije, zlasti onih strok, ki uvažajo mnogo v Italijo, to je predvsem lesna stroka. — Za nastanitev v Ljubljani se zanimajo predvsem italijanske izvozne tržnice za vino in uvozniki ter nakupovalci lesa. Za nastanitev italijanskih trgovcev v Ljubljani je treba predložiti vse potrebne dokazilne listine po naši zakonodaji. Po dosedanjih podatkih so dobile dovoljenje za trgovanje v Ljubljani tri italijanske tržnice, od tega dve trgovini z vinom itd., ena pa z lesom.

Cene jaje v Trstu. Fasistična unija trgovcev v Trstu sporoča naslednje cene jaje in masla v Trstu: na debelo: sveža italijanska izbrana jajca 980 lir za 1000 komadov, sveža srednjeverstna italijanska jajca 920 lir za 1000 komadov (brez uvoznine); na drobno: sveža izbrana italijanska jajca 1.05 lire za komad, sveža italijanska srednjeverstna jajca 1 lira za komad (vključno uvoznine). Cena za maslo je določena na debelo na 24,50 lir za kilogram, v nadrobni prodaji pa na 26,50 lire za kilogram. Cena drugih vrst masla je ostala nespremenjena. Te cene veljajo od 13. maja dalje.

Živila za drugo polovico meseca maja. Iz tržniških listov posnemamo, da je provincialna sekcija za prehrano določila za drugo polovico maja naslednje količine živil: 1 dl olja, 30 gramov masla in 50 gramov masloč (slani, mast). Omenjamo, da je znašala v prvi polovici maja racija za olje samo 0,75 decilitra racioniranih živil (t. j. olje, masloč, sladkor in testenine, moka in riž) samo proti predložitvi zdravniškega spričevala na predpisanem formularju. Ta zdravniška spričevala je treba seveda obnavljati.

Irski izdatki za oboroževanje. Irskemu parlamentu je finančni minister predložil novi proračun, ki izkazuje 40.172.000 funtov sterlingov izdatkov in 36.264.000 funtov dohodkov. Največ izdatkov je namenjen državnim obrambi.

Nakaznice za meso dobijo psi v Švici. Nedavno so morali v Švici upeljati racioniranje mesa, ker so dovozi zelo slabi iz inozemstva. Ob tej priliki se je pokazala potreba uvesti tudi nekakšno racioniranje potrošnje mesa za velike mesojedce pse. Tudi pri dodeljevanju potrošnje za pse je prišlo do veljave sociološko pravilo: Kdor ne dela, naj tudi ne je. Vsi psi so razdeljeni v tri skupine. Oni psi, ki so v službi pri vojaščinah imajo polno porcijo in še dodatek povrhu. Psi, ki so poklicno potrebni svojim lastnikom, imajo svojo porcijo. Za pse »spremljevalce« ali pa luksuzne pse, velja poseben postopek, ker se od njihove porcije odteguje 10% od porcije mesa, na katero ima pravico njegov lastnik in vsak član njegove družine. Kako je to zapleten račun, nam pokaže naslednji primer: Recimo, da ima neka družina 6 oseb, pa si drže luksuznega psa, ki ima za svojo velikost pravico na 300 gramov mesa tedensko. Od te racije se mora po predpisih odbiti pol hektograma (hektogram je ena desetina grama) za vsakega izmed 6 članov družine. S tem se predpostavlja, da bodo oni, ki si drže psa, si lahko prihranili polovico hektograma od svoje porcije. Skupno zneso to tristo gramov, na kar ima pravico pes, za katerega se ne sme posebej nabaviti meso. Če ima družina tri člane, ostane za psa pravica nabaviti si en hektogram in pol mesa tedensko. Porcija, ki odpade na posameznega psa, znaša po velikosti 50 do 300 gramov tedensko.

Italianščina brez učitelja

Obljuba dela dolg. Evo Vam berila, ki sem Vam ga snoti obljubil:

Il còrvo e la vòlpe.

— Un còrvo ha un pèzzo di formàggio in bòcca. La vòlpe desidera prèndere il formàggio e comincia a lodàre il còrvo. «Vorrèi udirti cantàre!» Il còrvo cànta, ma il formàggio gli càde di bòcca. La vòlpe màngia il formàggio e chiami al còrvo: «Tu àbbi il cànto, ed io avrò il formàggio!»

Razprto tiskane besede so glagoli, ki jih morate postaviti v passato prossimo. Da boste berilo tudi razumeli, Vam navedem neznane besede:

il còrvo (kòrvo) — krokav
la vòlpe (vòlpe) lisica
il pèzzo (pècco) — kos
il formàggio (formàggio) — sir
la bocca (bòcca) — usta, tu: kljun
desiderare (desideràre) — želeli
predere (prèndere) — vzeti
cominciare (cominàre) — začeti
lodare — hvaliti
vorre: (vorrèi) — hotel bi
udirti (udirti) — slišati
cantare (cantare) — peti
gli (li) — mu
cade od glagola cadere (z essere!) — pàsti di — tukaj: iz
mangiare (mandzàre) — jesti
àbbi — imej
il canto (kànto) — petje
avrò — bom imel(-a)

Na željo naših tečajnikov bom znanprej objavil tudi izdelane naloge, da bodo lahko primerjali, ali so sami pravilno delali. Toda šele v naslednjem tečaju! Torej sledita prevedo berila in berilo samo v passato prossimo — jutri!

OSMA LEKCIJA

Pokramtjati bomo o obleki in se seznanili s prihodnjim časom.

Ker človek samega sebe ne sme čisto zane-mariti, če so časi še tako zanič, bomo nocoj pokramtjati malo o obleki. Obleka (il vestito, l'abito) dela človeka, so celo pravili včasih. To danes seveda težko velja.

Moj dragi bralec se bo navadil nocoj imenovati po italijansko dele svoje obleke: suknjica (la giacca), hlače (il calzoni), telovnik (il panciòtto). Čeprav možki zaradi svoje obleke nimamo posebnih muh, vendar ločimo suknjice z dvema vrstama gumbov (una giacca a dōppio pètto) ali z eno

samo (una giacca semplice); hlače so včasih ozke (strètto, -a), včasih široke (largo, -a; calzoni larghi), rokavi (la manica, le maniche) bolj dolgi (lunghe, -a) ali bolj kratki (còrto, -a). Na suknjicu imamo navadno dvojne notranji žepov (una tasca interna), a tudi zadaj na hlačah sta praktična dva žepa (una tasca posteriore nei calzoni).

Moja spoštovana bralka seveda ni tako skromna. Vseh izrazov ji nocoj ne bom mogel nadrobiti. Če si bo kupila kak italijanski modni časopis, se bo hitro naučila vsega, česar ji jaz niti ne vem ne povedati. Obleki iz celega se pač pravi l'abito. Krilu se pravi una gonna, bluzi la blusa. Vratna izreza je la scollatura, obleka pa je lahko močno izrezana (scollata) ali visoko zaprta (accollata). Izreza pa je okrogla (tonda), štirioglasta (quadrata), konicasta (punta). V hladnem pomladanskem vremenu je dobrodošel kostum, il costume.

Hlad in mraz sta me spomnila povrnika (il paletto, izg. paletto), in celo zimskega plašča (il cappotto). Tudi dežni plašč (l'impermeabile m.) je v modi, samo zdaj nas skoraj še zebe v njem.

Ko smo še mogli, smo si nabavljali oblaci la po meri (un vestito su misura), potem smo začeli hoditi v konfekcijo po narejeno obleko (un vestito fatto). Danes tako ne moremo ne enega ne drugega.

Upajmo, da bo kmalu gorko poletje, ko bomo lahko vsi spravili klobuke za hladnejše čase (il cappello — pozor: il capello z enim »p« in ozkim é pomeni: lasi!) . Da bomo ločili: mehak klobuk (un cappello floscio, un feltro), trd klobuk (un cappello duro), slamnik (una paglietta, un pánama). — Dame pravijo svojim klobukem klobučki (un cappellino), čeprav je marsikateri večji kakor plansarska reta, slamnikom pa un cappello di paglia. — Nosimo pa oboji tudi čepice (la berretta). Pozor: otroški čepici ali pa avbi pravimo la scuffia (izg. skuffia)!

Kožuh je la pelliccia, muf il manicotto, šal je lo scialle (sciallo).

Nehajmo za nocoj. Za konec malo filozofije o obleki.

Filosofia d'un marito.

Gli uomini, quando hanno bisogno d'un abito nuovo, allora guardano nelle vetrine d'un sarto. Le donne invece, quando guardano nelle vetrine della sartà, allora si accorgono d'aver bisogno d'un vestito nuovo.

quando = kadar, — aver(e) bisogno = potrebovati, — allora = tedaj, — guardare = gledati, — la vetrina = izložba, — il sarto = krojač, — la donna = ženska, — invece = pa, — si accorgono = opazijo.

Drobne novice

Koledar

Sobota, 17. maja: Pashal Bajlonski, spoznavalec; Bruno, škof; Bazila, mučenica.
Nedelja, 18. maja: 5. povelikonočna; Erik, kralj in mučenec; Teodor, mučenec.
Lunina sprememba: Zadnji krajev ob 2.17. Herschel napoveduje mrzlo in dež.

Novi grobovi

† V Kobariidu je umrl g. Frane Miklavčič, bivši župan in deželni poslanec gorški, pokopali ga bodo v nedeljo. Naj v miru počiva! Zalujočim naše iskreno sožalje!

† Na Stožicah pri Ljubljani je umrla gospa Marija Ramovž roj. Kmetič, žena trgovca in gostilničarja. Pogreb bo v nedeljo ob 4 popoldne. Naj ji sveti večna luč! Zalujočim naše iskreno sožalje.

Osebnosti

— Poročili so se pretekli ponedeljek, 12. maja v župni cerkvi v Domžalah g. Stane Abo, 11. let, in gđe. Malči Birtič, zasebna uradnica, tor g. Lado Pirc in gđe. Pavla Ravnikar, hčerka tovarnarja. Novoporočencem želimo obilo sreče in božjega blagoslova.

Pol stoletja zvestega dela

Ljubljana, 16. maja.

Danes obhaja 65-letnico svojega življenja in tudi svoj god gđe. Ivana Godeša, ki je že od ustanovitve Poselske zveze njena zvesta in pridna članica. Stara petnajst let je prišla v Ljubljano v službo in služila je celih petdeset let. V prvi službi je bila 11 let, nadalje je menjala svojo službo samo štirikrat, v zadnji pa je že polnih 18 let in še danes vodi vse gospodinjstvo v polno zadovoljnost svoje gospodinjke. Gđe. Godeša se je udeleževala vselej tudi v javnem življenju in se kot odbornica organizacije vedno živo zanimala za izobrazbo in gnetni položaj služkinj. Tako je kot zastopnica Poselske zveze več let delovala v plenumu Delavske zbornice in je bila tudi odlikovana. Bila je dobra gospodinja in je navduševala dekleta, ki so jo vedno poslušala z živim zanimanjem. Slavljenka je še čila in zdrava. Poselska zveza ji k njenemu rednemu jubileju iskreno čestita in želi, da bi zdrava in zadovoljna še nadalje vztrajala v njenih vrstah za koristi slovenskih služkinj.

Pogrešanci se oglašajo

Iz Niša so na Rdeči križ došla obvestila o pogrešanih. Svojce prosimo, da dvignejo v pisarni na Miklošičevi cesti 22b-11 sporočila. Baltežarevič Danica; Cugelj Marija; Ciglar Pavla; Jermakova Helena; Manojlovič Mira roj. Lenassi; Milivojevič Ruša; Obersnel Josipina; Reichl Ana; Srdič Nada roj. Palčič; Tomše Mara roj. Savnik.

Obenem naznanjamo, da smo prejeli nekaj informacij o Celjskem 39. in 110. pešpolku in 45. mariborskem pešpolku.

Oglasila se je Kurent Aleksandra (mama) za Kurent Rudolfa iz Ljubljane.

— Pokrajinski odbor Rdečega križa opozarja, da njegovi kurirji, ki potujejo zaradi poizvedb za pogrešanimi vojaškimi in civilnimi osebami v razne kraje bivše kraljevine Jugoslavije, ne morejo in ne smejo vzeti s seboj nobenih pisem na svojo, ker se morajo pisma predlagati v cenzuro vojaškim oblastem. Možna so samo kratka sporočila svojim na poizvedovalnih polah, ki jih je založil naš odbor. Te pole dobijo interesi v pisarni na Miklošičevi cesti št. 22b proti povračilu tiskarskih stroškov.

— Pokojniški zavod za nameščenice v Ljubljani obvešča vse službodajalce, ki zaposlujejo zavarovanju zavezane nameščenice na ozemlju Ljubljanske pokrajine, da mu tudi v bodoče sporočajo vse spremembe v njihovem službenem razmerju (vstop in izstop iz službe, spremembe službenih prejemkov in službene lastnosti). Vsi dosednji predpisi o nameščenem pokojniškem zavarovanju veljajo še dalje. Službodajalci se zlasti opozarjajo, da točno in pravilno vplačujejo zavarovalne prispevke, da se izognejo vsem neprijetnim posledicam in da bo zavod lahko v redu izplačeval pokojnine, delavske mezde in druge izdatke gradbenim dobaviteljem itd. Oni službodajalci s sedežem v Ljubljanski pokrajini, ki zaposlujejo svoje nameščenice tudi na ozemlju Slovenije, ki je zasledeno po nemški vojski, se pa pozivajo, da takoj sporoče Pokojniškemu zavodu za nameščenice v Ljubljani priimek in ime dotičnih nameščenic in kraj njihove službene zaposlitve.

Na Igu je gorelo

Navaren ogenj so pogasili gasilci s pomočjo italijanskih vojakov in rešili vso vas pred katastrofo

V četrtek popoldne je izbruhnil na Igu pri Ljubljani navaren ogenj. Na skednju so se igrali otroci in si hoteli skuhati krompirja. Zakurili so ogenj, ki je z izredno naglico objel leseno zgradbo. Najbolj nevarno je bilo to, da je tedaj pihal izredno močan veter, ki je raznašal ogorko na bližnje in slamo krite strehe, ki so se v nemalo času začelo goriti 7 poslopj, ki so bila najbližje skupaj. Ogenj je izbruhnil nedaleč od začeta vasi, v smeri proti Ljubljani. Domači gasilci so takoj hiteli na pomoč, požrtvovalno pa so prisločili italijanski vojniki, nastanjeni v sosednjih hišah. Ogenj je tako hitro zajel stavbe, da jih ni bilo več mogoče rešiti. Gasilci so se trudili, kar so mogli, da bi požar vsaj omejili, župan na Igu pa je po telefonu poklical na pomoč ljubljanske poklicne gasilce, ki so pohiteli z enim avtomobilom na Igu. Pridružili so se jim tudi ljubljanski prostovoljni gasilci z enim avtomobilom, prav tako so prihitali tudi prostovoljni gasilci z Laverce. Z združenimi močmi so se lotili ognja in omejili požar. Da je bil ogenj res hud in nevaren, dokazuje najbolj dejstvo, da so ljubljanski gasilci ostali na pogorišču polne tri ure, domači in gasilci z Laverce pa so ostali še dalj. Posebno junsko in požrtvovalno so gasili italijanski vojniki, celo italijanski častniki so sami polivali strehe sosednjih hiš z vodo in tako preprečili, da se ogenj ni mogel razširiti. Od hiš, ki jih je takoj opočetka zajel ogenj, ni ostalo mnogo, kar je bilo lesenih zgradb,

sledicam in da bo zavod lahko v redu izplačeval pokojnine, delavske mezde in druge izdatke gradbenim dobaviteljem itd. Oni službodajalci s sedežem v Ljubljanski pokrajini, ki zaposlujejo svoje nameščenice tudi na ozemlju Slovenije, ki je zasledeno po nemški vojski, se pa pozivajo, da takoj sporoče Pokojniškemu zavodu za nameščenice v Ljubljani priimek in ime dotičnih nameščenic in kraj njihove službene zaposlitve.

— Prekle. Ker Visoki Kraljevi Komisariat pooblastila »ENDIROT« za nakup kovin ni odobril, preključimo naš večerajšnji tozadevni razglas. RUPENA-LUTZ d. z o. z., Ljubljana VII. Šiška.

— Rim šteje 1.384.500 prebivalcev. Po najnovejših začasnih statističnih podatkih je s koncem aprila 1941-XIX štel Rim, prestolnica Italije, en milijon 384.500 prebivalcev.

— V Trstu je zatamnitev od 22 do 5. Po najnovejši odredbi Prefekta Tržaške pokrajine velja od 15. maja dalje za zatamnitev čas od 22 do 5.

— Velika zadovoljnost trgovcev in obrtnikov po Ljubljani in drugih krajih Ljubljanske pokrajine z do skrajnosti korektnim in dobrohotnim postopanjem vojaških in civilnih oblasti se kaže na vseh straneh z največjo uslužnostjo in z natančnim izpolnjevanjem vseh uredb, predpisov in želja. Po Ljubljani in okolici vidimo že povsod po trgovinah in gostilnah dvojzračne napise prav tako pa seveda tudi po uradih. Da bi trgovci in obrtniki in uradi izkazali svojo hvaležnost in priznanje oblastim, so pri napisih sami storili celo več v tem pogledu kakor zahteva uredba o dvojzračnem besedilu, ki jo je že 30. aprila izdal Kr. Komisar in smo jo tudi mi objavili 3. maja v številki 103a. Ekscelenca Kr. Komisar je namreč tedaj odredil, da morajo vsi napisi imeti poleg slovenskega tudi ustrezno italijansko besedilo. Enako pa morajo biti navedene cene vseh blaga in storitev s slovenskim in italijanskim besedilom. Z izredno dobrohotnostjo je torej upoštevano v uredbi slovensko besedilo s tem, da mu je določeno prvo mesto.

Slovesna otvoritev razstave »Slovenskega lika«

V sredo popoldne je bila v Bat'ovi palači svečano odprta IX. razstava »Slovenskega lika« v prisotnosti zastopnikov naše oblasti. Kr. Komisarja Ljubljanske pokrajine, Ekse. Emilija Graziali, je zastopal podprefekt Tržaške pokrajine g. dr. Ed. Bisia. Narodno galerijo je zastopal njen neumorni predsednik, univerzo rektor, mestno občino ljubljansko načelnik kult. oddelka, Združenje gledaliških igralcev predsednik. Med obiskovalci smo opazili lepo število likovnih umetnikov in prav tako številne predstavnike našega dnevnega tiska ter mnogo umetnost ljubčnega občinstva.

Uvodno besedo je v imenu razstavljalcev: Franceta Kralja, Lojzeta Perka, Milene Dolganove, Vladimirja Jakiča in Ivana Streklja spregovoril Lojze Perko, ki je z besedo: »Tvoje grudi dihaajo v to pomlad; — zemlja, ljubimo Te, sprejmi našo ljubezen!« — podal program umetniškega združenja, kateremu pripada.

Perkov govor je nato Silvester Škerl prebral v italijanskem jeziku. Navzoči odličniki so pazljivo sledili lepi uvodni besedi ter jo z navdušenjem pozdravili.

Predsednik »Slovenskega lika«, prof. France Kralj, je nato pozdravil visoke predstavnike obla-

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob 16, 18 in 20. uri!

Krasen film o burnem stepelem življenju

Ciganska kri

Attila Hörbiger, Heidemarie Hathayer, Willi Schur. — Film je opremljen s hrvaškimi napisi

Kino Matica, telefon 22-41

Giuseppe Verdi

F. Giachetti, M. Cebotari, B. Gigli. — Življenje in umetniško ustvarjanje velikega komponista. — Radi velike dolžine filma

Predstave samo ob 16 in 19. uri

Kino Sloga, telefon 27-30

Elegantna pustolovščina

Gost podzemlja

H. A. Albers, Hilde Weissner. — Film je opremljen s hrvaškimi napisi

Kino Union, telefon 22-21

Pravkar izšlo Cena 15 din — Prezzo Lit. 4,50 Recentissima

Najnovejši italijanski razgovori in kratak pregled italijanske slovnice

Niko Kuret

PARLATE L'ITALIANO?

Modi di dire i più frequenti nella lingua italiana con un breve riassunto della grammatica italiana e con un'avvertenza al lettore italiano

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA - LJUBLJANA

— Združenje trgovcev opozarja po nalogu oblasti vse trgovce, da morajo biti označeni s cenami v lirah in dinarjih prav vsi prodajni predmeti in ne samo oni, ki spadajo pod kontrolo cen. Od označbe cen, torej nikakor niso izvzeti niti luksuzni predmeti, kakor n. pr. kožuhovina, fini galanterijski predmeti, zlatnina itd. Kdor torej ne bo imel označenih cen na vseh predmetih, zlasti pa v izložbah, bo najstrožje kaznovan, zato se članstvo ponovno opozarja na gornja navodila oblasti in naj se vsak strogo po njej ravna. — Trgovci špeceristi, ki še niso poslali Združenju seznama o zalogi blaga (tudi negativno poročilo), naj to takoj store, da se izognejo kazni.

— Vrnili se še ni Jakob Intihar, 2. mitraljeska četa 14. peh. polka, Knjaževac. Prosimo, če ga je kdo v času od 7. marca naprej videl ali sploh kaj ve o njem, da sporoči proti povrnitvi stroškov na naslov: Intihar Jakob, Viševsek 22, p. Stari trg pri Rakeku.

— Kdor kaj ve o pogrešanem akt. letalskem kapetanu I. razreda, pilotu Janku Salamunu, ki je služboval v Smederevski Palanki, naj blagovoli proti povračilu stroškov sporočijo na naslov Ivan Salamun, Ulica na Grad 4, Ljubljana.

— Prosimo vsakogar, ki bi kaj vedel o rez. inž. ppr. Božu Kramaršiču, naj nujno sporoči na naslov: Marija Kramaršič, Ljubljana, Cesta 29. oktobra 9-11. Odšel je haje 8. aprila z št. četo za vrzco iz Zagreba proti Popovači, oziroma dalje proti Novski. Slednjega »Srmečljiva« in »Lastna podoba« govori o svojevrstni nadarjenosti.

sti in druge navzoče ter proglasil razstavo za odprto.

Na priučujoči razstavi vzbujajo največjo pozornost Perkov dela, ki ima razstavljenih okoli 20 olj in tempera in več risb in skic. Posebno zanimiva je kompozicija »Moja mati«, veliko olje. — France Kralj je zastopal z olji in plastiko. Originalno podana je »Slovenskega kmela svatba«. Milena Dolganova razstavlja kipe — sedem po številu. »Lastna podoba« — mavec, »Sestri« — les in »Torzo« — terakota. Vladimir Jakič in najmlajši Ivan Streklj, ki je gluhoonem, razstavlja po dve plastiki. Slednjega »Srmečljiva« in »Lastna podoba« govori o svojevrstni nadarjenosti.

I Rektorat univerze naznanja, da bo v soboto, dne 17. t. m. ob 8 v stolnici sv. maša zadušnica za pokojnim prorektorjem dr. Radom Kušejem ob osmini njegove smrti. Vabljeni so s tem gg. profesorji in slušatelji, prijatelji in znanci. — Rektor: Slavič, I. r.

I V počastitev spomina pokojnega univerzitetnega profesorja g. dr. Rada Kušēja je darovala rodbina kasaljskega sodnika v p. Rudolfa Sterleta 200 din za dijakinje-begunko I. drž. žen. realne gimnazije v Ljubljani.

I V počastitev spomina pok. univ. prof. dr. Kušēja je darovala obitelj pol. svetnika g. Vik. Kokalja zavetišču pomožne šole 200 din. Za velikonosno pozornost izreka upraviteljstvo cenjeni rodbini najlepšo zahvalo, blagumu pokojniku pa želi večni mir in pokoj.

I V počastitev spomina pokojnega tovariša Dragota Čibeja je zbralo v dobrodelne namene uradništvo Komisije za agrarne operacije znesek 400 dinarjev.

I Naša odlična altistka ga. Franja Golobova, koncertna in operna pevka, bo pela v ponedeljek, dne 26. t. m. zvečer, več arij in pesmi v veliki filharmonični dvorani. Na sporedu bo imela več klasičnih pesmi iz stare italijanske literature, vrsto slovenskih samospevov, med njimi nekatere, ki bodo prvič javno izvajane. Poleg tega bo pela tudi nekaj opernih arij. Na koncert že danes opozarjamo. Pevko bo spremljal pianist Marjan Lipovec. Vstopnice od ponedeljka dalje v knjigarni Glasbene matice.

Seznam rekvirirane živine

ki jo je izsledila ljubljanska občina

Živino imajo v začasni oskrbi doli navedeni posestniki, pri katerih jo pravi lastniki proti predložitvi dokazov lahko takoj dobe nazaj.

V Ljubljani:

MESTNO ZAVETIŠČE ZA ONEMOGLE. Japljeva ulica št. 2, ima 1 konja, brez žiga, lisije barve, lisa, smrek, 10 let, 150 cm, na desni nogi je prerušeno malo videti žig; 1 konjo, brez žiga, lisije barve, lisa, smrek, leva zadnja noga nad bicepsem bela, 12 let, 151 cm. MOJIC ANTON, Izanska cesta 297, ima 1 konja, brez žiga, lisije barve, široka lisa, spodnja ustna bela, desni spodnji bicep bel, leva zadnja visoko bela, 8 let, 162 cm. MOJIC JOŽE, Izanska cesta 353, ima 1 konja, brez žiga, lisije barve, zvezda, smrek, 4 leta, 162 cm. MORE KAREL, Kolezijska ulica 12, ima 1 konjo, brez žiga, lisije barve, lisa, smrek, spodnja ustna bela, leva zadnja čez bicep bela, 7 let, 162 cm, in 1 konja, brez žiga, kostanjeve barve, zvezda, lisa, smrek, spodnja ustna bela, desna zadnja bicep bela, 8 let, 157 cm. MILER IVAN, Janjeva 15, ima 1 konja, brez žiga, temno sivi belec, 6 let, 158 cm. NERED FIAC, Rožna dolina cesti IX-3, ima 1 konja, brez žiga, kostanjeve barve, zvezda, 8 let, 148 cm. NOVAK ANTON, Litijska c. 1, ima 1 konja, brez žiga, svetli lisjak, lisa na desno, 13 let, 62 cm. NOVAK FRANC, Zaloska 141, ima 1 konjo, brez žiga, 14. temno-kostanjeve barve, zvezda, 13 let, 169 cm. NOVAK FRANC, Vič št. 27, ima 1 konja brez žiga, lisije barve, zvezda, lisa, smrek, spodnja ustna bela, obe zadnji bicep beli, 7 let, 162 cm, in 1 konja brez žiga, kostanjeve barve, belo dlako na čelu, 12 let, 151 cm. NOVAK JAKOB, Za vasjo 8, ima 1 konja, brez žiga, lisije barve, zvezda, 12 let, 163 cm, in 1 samski letvini voz ter 1 konatno opremo. OHLAK MARIJA, Glince XVIII, ima 1 voz, OKOREN MIHAEL, Kravkova ulica 25, ima 1 konja, brez žiga, kostanjeve barve, brez znakov, 7 let, 157 cm, in 1 voz št. 70. ORAZEM JOSIP, Predovčeva št. 5, ima 1 konja, brez žiga, kostanjeve barve, na obeh straneh vratu belo liso, bela dlaka na čelu, 20 let, 160 cm. PAJK FRANC, Kobariška ul. 42, ima 1 konjo, brez žiga, lisije barve, zvezda, 8 let, 159 cm. PANCE ANTON, Vič št. 8, ima 1 konja, brez žiga, lisije barve, zvezda, 12 let, 163 cm. PAVLJIC FERDO, Tržaška cesta 101, ima 1 konja, brez žiga, temno-kostanjeve barve, 9 let, 160 cm. PETERCA FRANC, Vodnikova c. 232, ima 1 konja, brez žiga, kostanjeve barve, svetlo, 8 let, 150 cm. PIRNAT IVAN, Trška c. 103, ima 1 konja, brez žiga, 17. temno-kostanjeve barve, desna zadnja bicep črna bel, leva zadnja nad bicep bel, 7 let, 153 cm, in 1 konja, brez žiga, zvezda, srednja desna polbicep bel, obe zadnji preko bicep bel, 8 let, 154 cm. POGAČAR IVAN, Vodnikova c. 106, ima 1 konjo, brez žiga, izabela, bela griva, zvez-

I Splošna bolnišnica v Ljubljani vabi vse zdravnike, ki so se bili pripravljeni za stomatološki tečaj, naj pridejo na informativni sestanek v šolsko polikliniko v nedeljo, 18. t. m. ob 11 dopoldne.

I Pevke in pevci! Zaradi šmarnice bo drevi pričetek pevske vaje že ob tričetrti na šest, jutri pa kot doslej ob desetih. Pridite vsi točno ob napovedani uri!

I Vino raznih vrst bo mestna občina ljubljanska prodajala na prostovoljni javni dražbi v sredo, 21. t. m. in po potrebi tudi še naslednje dni. Dražba se bo pričela vsak dan ob 9 dopoldne, in sicer najprej v prostorih Prosvetnega društva Krakovo-Trnovo, Karunova ulica št. 14, in nato še v skladišču Štepanja vas št. 12 (Češnovarjevo skladišče poleg cerkve v Štepanji vasi). Vse potrebne informacije daje pisarna mestnega preiskovalnega urada v II. nadstropju Mestnega doma.

I Steklenice od konjaka, vseh velikosti, kupi Fr. Kham, Kongresni trg 8.

I Morske ribe na trgu. Ribji trg je bil prejšnji teden skoraj brez rib. Petkov trg je bil za videz bolj zalažen z ribami. Napredaj je bilo v petek tudi nekaj morskih rib, tako malih skuš in nekaj morskih rakov (scampi). Dovo morskih rib je še vedno težavno vprašanje. Prevoz s Sušaka v Ljubljano po železnici je predolgotrajen in nikdo ne more prevzeti zanj rizika, kajti velika nevarnost je, da se ribe pokvarijo. Neki prodajalci rib se je posrežilo dobiti več kilogramov skuš z avtomobilom. Skuše so bile po 44 din kg, ko so bile lani osorej po 12 do 18 din kilogram. Napredaj je bilo tudi nekaj kilogramov morskih rakov po 44 din kg. Majhna je bila izbira sladkovodnih rib. Vse so bile takoj prodane. Belice so bile po 20 din kg, karpi po 28 din. Raki so bili 15 do 30 din kg. Postri s Krke po 45 din kg. Vse so ljudje pokupili. Obilo je bilo na trgu žabih krakov, kar na petih mizicah so bili razgrnjeni. Prav mali kraki po 1 din, srednji 1.50 in veliki 2 din.

I Zanimivosti z živilskega trga. Ljudje se sedaj zelo zanimajo za sadike paradiznikov in paprike. Paradizniki so bili po velikosti od 0.75 do 1.50 din komad. Zanimivo je, da so v petek iz južne Italije prispeli prvi letošnji paradizniki, ki so bili po 70 din kilogram. Dalmatinske češnje so še vedno po 32 din kilogram ali majhen žopek po dinarju. Dovo iz Dalmacije je težak. Češnje dovažajo iz Trgirske največ s tovornim avtomobilom, ki pripelje tudi še razno pomladansko zelenjavo.

Gledališče

Drama. Začetek ob 19. — Sobota, 17. maja: »Učenjak.« Premiera. Red Premierski. — Nedelja, 18. maja ob 15: »Mali lord.« Mladinska predstava. Izven. Globoko znižane cene od 14 din navzdol. Ob 19: »Komedija zmešnjav.« Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Ponedeljek, 19. maja: Zaprtlo.

Opera. Začetek ob 19. Sobota, 17. maja: »Ples v maskah.« Red B. — Nedelja, 18. maja: »Seviljski brivci.« Izven. Gostovanje koloraturke Alde Nonjeve. — Ponedeljek, 19. marca: Zaprtlo.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leuslek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12, in mr. Komotar, Vič, Tržaška cesta 48.

Mestna zdravniška dežurna služba

Mestno zdravniško dežurno službo bo opravljala od sobote od 20. ure do ponedeljka do 8. ure zjutraj mestni viš. zdravst. svet. dr. Mis Franta, Poljanska cesta št. 15-II, telefon št. 32-84.

Poizvedovanja

Izgubljen je bil v četrtek dopoldne moder damski klobuk od tov. Saturnus do pošte v Mostarju. Pošten najditelj se naproša, da ga odda vrtarju Jugoslov. tiskarne.

Izgubil se je pes — nemški brak, belorjave barve, rep ostrizen. Sliši na ime »bluss«. Okrog vratu ima usnjen pas. Najditelj naj ga izroči upravi vojne bolnice na Zaloški cesti.

da, 15 let, 146. POZARSEK JOŽE, Izanska c. 336, ima 1 konja, brez žiga, lisije barve, dolgo lisa, smrek, 15 let, 161 cm. PUČHER ANTON, Medvedova c. 22, ima 1 konjo, brez žiga, a-16, kostanjeve barve, na levem stegnu zadnji rana, sicer brez znakov, 12 let, 150 cm. RAVNIKAR FIACSKA, Vič št. 21, ima 1 konjo, brez žiga, lisije barve, lisa, smrek, 2 leti, 143 cm. REZC, Metkova Dolenska cesta 64, ima 1 konja, brez žiga, kostanjeve barve, zvezda, 12 let, 163 cm. ROJE FRANC, Zaloska cesta 28, ima 1 konja, brez žiga, kostanjeve barve, na nosu belo dlako, vse štiri noge preko bicep bele, na levi strani sedla belo liso, 8 let, 152 cm. ROZMAN VINKO, Izanska cesta 120, ima 1 konja, brez žiga, kostanjeve barve, 18 let, 153 cm. SANATORIJ LEONIL SCE, Zaloska cesta 11, ima 1 konja, brez žiga, postvasti belec, brez znakov, 15 let, 160 cm. SAPOSNIKOV JU-RIJ, Zaloska cesta 129, ima 1 konja, brez žiga, kostanjeve barve, zvezda, 8 let, 160 cm. SELAN FRANC, Hradskega c. 7, ima 1 konja, brez žiga, kostanjeve barve, svetlo, obe zadnji nogi preko bicep bel, 7 let, 150 cm. SIMONČIĆ FRANC, Krakovski nasip 24, ima 1 konja brez žiga, kostanjeve barve, zvezda, 26 let star, 150 cm. SINKIN IVAN, Vodnikova c. 231, ima 1 konja, brez žiga, temno-kostanjeve barve, zvezda, 30 let, 154 cm. SINKIN VALENTIN, Dravelska št. 20, ima 1 konja, brez žiga, lisije barve, svetlo, lisa, smrek, spodnja ustna bela, 7 let, 151 cm. SITAR IVANA, Vodnikova c. 81, ima 1 konjo brez žiga, lisije barve, bela dlaka na čelu, 9 let, 150 cm. SČIGNETTI FRANC, Metkova ul. 12, ima 1 konjo, brez žiga, brez žiga, kostanjeve barve, leva noga čez bicep bel, 9 let, 163 cm. SMERKOJ PAVEL, Vič 24, ima 1 konja brez žiga, rudelasti belec, široka lisa, smrek, spodnja ustna bela, 10 let star, 150 cm. SOJER FRANC, Vič št. 35, ima 1 konja, brez žiga, kostanjeve barve, obe zadnji bicep bel, 8 let, 159 cm. STERLE JANEZ, Črna vas 219, ima 1 konja, brez žiga, lisije barve, lisa, smrek, 10 let, 148 centimetrov. SVETEK CRILJ, Štepanja vas 24, ima 1 konja brez žiga, kostanjeve barve, 18 let, 158 cm. zvez. da, smrek, SKAFAR ALOJZIJ, Izanska cesta 120, ima 1 konja brez žiga, postvasti belec, 18 let, 143 cm. SKUTJEC TEREZIJA, Sv. Petra c. 30, ima konjo, brez žiga, kostanjeve barve, svetlo, oboja srednja polbicep pisana, zadnja noga nad bicep bel, 13 let, 152 cm. STEPIĆ ANGELA, Hradskega c. 30, ima 1 konja, brez žiga, lisije barve, zvezda, lisa, smrek, desna zadnja bicep bela, desno oko slepo, 12 let, 150 cm, in 1 zve moškega spola, brez žiga, sivi belec, zadnja leva bicep bel, lisa, 3 mes. star.

Kdor izmed oškodovanih lastnikov najde pri navedenih posestnikih svojo živino, naj se z dotičnim posestnikom in z živino ter s potrebnimi dokazili zglašuje v Ljubljani na Mestni pristavi, Kodeljevo št. 8.

F. S. Finžgar

Pod svobodnim soncem

Povest davnih dedov

206.

207.

208.

209.

Po dolgem času sta se zopet sestala oče in sin. - Svarun: »Sin moj, si se vrnil?« - Izток: »Oprosti mi, oče! Zdaj sem tu!«

Izток je pozdravil svojo sestro Ljubino: »Kako si zrasla in postala lepa!« Ljubina: »Brat moj, kako sem hrepnela po tebi!«

Še istega večera pa je Svarun razodel Izтку svojo bolečino: »Slabo je, sinko moj, slabo. Vojska z Anti besni. Hudo mi je, da prelivam bratsko kri. - Izток mu je mogel samo obljubiti: »Pobrinem se oče, da pomirim brate.«

Med tem časom pa je pevec Radovan pripovedoval začudenim Slovenom o svojih dogodivščinah in uspehih v velikem Bizancu: »In potem so trije navalili name. Pobil sem jih, kar pritisnejo še štirje. In nisem se jih bal!«

saj je vsak mislil na očeta, moža, brata, sina... za katerega ne ve, kje se na ta praznik nahaja. Velika je ideja krščanstva in Kristusova zapoved ljubezni je vendar pustila sledove v nas. Nazadnje smo pa le vsi eno - eno v Kristusu in njegovi cerkvi. V tej mali siromašni cerkvi v Nišu sem v teh dneh gledal pred seboj zedinjene v molitvi jugoslovanske, nemške, bolgarske in še celo madžarske uniforme. In da bo slika popolna, naj pripišem še to, da sem v teh dneh poročil s katoliško Mostarko pravega nečaka pravoslavne patriarha Gafrila - sina njegove sestre. Premišljevanje velikega tedna 1941. leta naj zaključim z željo, da bi ta Kristusova ljubezen nas enkrat stvarno zedinila.

Viktor Zakrajšek, dekan v Nišu.

KULTURNI OBZORNIK

Parlate l'Italiano — Govorite italijanski?

Pri Jugoslovanski knjigarni je izšla brošura Parlate l'italiano? na 48 straneh (15 din) najnovejših italijanskih razgovorov s pregledom italijanske slovnice v dodatku, ki jo je sestavil gimnazijski prof. Niko Kuret. Vsebinska teh pogovorov, ki so prirejeni najprej v slovenskem jeziku, nato v italijanski, v tretjem stolpcu pa je slovenska transkripcija, izgovor in naglas italijanskega stavka. Tako se vsi splošni pogovori o vsakdanjem pozdravljanju (vsakdanje fraze), o času, vremenu, zdravju, obleki in perilu, o bivališču, spanju, toaleti, jedi, pitju, družini in obrti. Pogovori, ki pridejo prav v prodajalni, na pošti, v mestu, na deželi, na železnici, parku, cestnih vozilih, v hotelu, na zabavi, sportu, pri vojakih ali v pogovoru z njimi (razložene so vse častniške stopnje). Razloženi so tudi razni napisi, svarila, denar, uteži, mere. Torej vse, kar pride v poštev pri najnujnejših potrebah vsakdanjega življenja. Nato je na 11 straneh dodan še pregled italijanske slovnice, namreč glasoslovje in oblikoslovje (razpredelbe sklanjatev, spregatev, pravičnih glagolov itd.). Na platnicah je nekaj podatkov o fašistični Italiji, namreč o kraljevski hiši ter o Duceju, kakor tudi nekaj najvažnejših datumov v novejši zgodovini Velike Italije ter nekaj zemljepisnih podatkov o njej. Na tretji strani platnice pa je v italijanski podana izgovorjava slovenskih glasov, kar omogoča, da ta priročnik lahko uporabijo tudi Italijani za najnujnejše pogovore s Slovenci. Samo želja bi bilo, da bi imel zato slovenski tekst tudi — naglas, ki bo gotovo delal še več težav tujerodcem, kakor glasovi.

Brošura je gotovo izšla v pravem času ter jo vsem za prvo silo najpogosteje priporočamo.

Bogu hvala. Petnajst cerkvenih zborov za dvoglasni in mešani zbor, deloma z orglami, zložil Lovro Hafner. Preska 1941. Z odobrenjem knezoškof. ordin. v Ljubljani, št. 479. — V zadnjih prevratnih dneh je skladatelj Hafner, ki nam je že znan zlasti po svojih izdanih moških zborskih, založil in izdal omenjeno zbirko in z njo pokazal, da ima njegova cerkvena glasba čisto ljudski preprosti izraz, ki ne prihaja iz brezpredmetnega hlepenja po tem, kar je novo, temveč iz srčne potrebe in dušnega doživljanja. Vse pesmi odlikuje izvirna melodika, preprosta, a efektivna harmonizacija. Vse so odete v resnično cerkveno glasbo, iz njih veje pravo in pobožno razpoloženje. Zato smelo trdim, da se bodo vse te pesmi rade in mnogo pece. Pesem, ki prihaja iz sreca, je glasnik naših čustev in odsev duše. Preprostost je tudi v glasbi plemenitejša, kakor pa prisiljena in neokusna olika in moda. Št. 2, 3, 4, 9 in 11 zapete v močnem zboru, bodo zelo učinkovite, a tudi šibkejšim zborom ne bodo delale težav. Organisti in pevovodje, tu imate lep šopek sveže, preproste, a efektivne glasbe.

Fabrizio Rafko: Maša za mladino. Pred kratkim je navedeni avtor izdal v samozaložbi kratko mašo za mladinske zборе. Pisane je kar najbolj preprosto, pri čemer je avtor imel očitno pred očmi le potrebo po kar mogoče lažjih skladbah, ki bi bile dostopne vsem zborom pri šolskih cerkvenih opravilih. Maša je razdelil v štiri dele. V prvem delu je predložil tri kitice: vstop, slava, evangelij; drugi del: »Pri darovanju ima dve kitici, prav tako »Svete in »Po povzdigovanju, kateremu je pa dodal še medobhajilno besedilo. Maši je dodana še Marijina pesem. Skladbe, pisane za dvoglasje, ki se giblje z malimi izjemami v tercah, deloma za enoglasje, »Svete« pa je v začetku triglasen; vse ob preprosti spremljavi harmonija ali orgel. Glasbeno je zelo enostavno in spominja na ljudske nabožne pesmi. Glasovni obseg je majhen; glasovi se gibljejo v mladini primerni višini. Vsak šolski zborček se te maše brez težav nauči lahko v najkrajšem času. S tega vidika jo je priporočati. Cena znaša za partituro 10 din. Dobi se v Jugoslov. knjigarni.

Kmetom in vsem, ki imajo zemljo! Obdelajte vsako ped zemlje!

Veliki teden 1941 v Nišu

Četudi naprošen, vendar nerad opisujem vse ono, kar sem doživel; saj nimam nič ve-selega, nič lepega, nič vzpodbudnega, da bi pripovedoval. Če bi pa vse napisal, bi pa morda komu krivico delal. Praviijo, da se v nesreči spozna človek, in če to drži, potem sem prišel do zaključka, da črni tudi ono drugo: homo homini lupus — človek je človeku volk. Pa pustimo to. Bog bo sodil in zgodovina bo govorila.

Cvetna nedelja

Spovedoval sem. Od daleč se je slišalo neko streljanje, pa sem mislil, da so pač vaje, ko smo bili v zadnjih dneh navajeni gledati obširne vojaške priprave, a znaka za nevarnost ni bilo. Opazil sem pa, da je prišlo k maši jako malo ljudi. Šele po sv. maši sem zvedel, da je bil napaden aerodrom in da sta v borbi padli dve letali, eno jugoslovansko in eno nemško. Vse je bilo razburjeno, a vendar hrabro razpoloženo. K glavni sv. maši je prišlo kar precej ljudi, a skoraj nič otrok. Blagoslovil sem oljčne vejice, ki smo jih še dobili iz Dalmacije in pri sv. maši so jih »Trpljenje Jezusovo« s pomočjo nekaterih duhovnikov, ki so bili v Nišu na vojaški dolžnosti. Ravno med povzdigovanjem se je čula močna kanonada. Cerkev je ostala skoraj prazna. Pretresel me je kontrast: pri sv. maši drže ljudje v rokah oljčne vejice — simbol mira, zunaj je pa začela divjati vojska... Popoldne so ljudje postajali vse bolj in bolj vznemirjeni, posebno še, ker je belgrajska radio-postaja utihnila in ker oblasti niso dajale nobenih obvestil in navodil. Le s težavo sem dobil zvezo po telefonu z oblastmi za toliko, da sem zvedel, naj v cerkvi ne zvonimo in da se služba božja ne sme vršiti — ljudje se ne smejo zbirati. K blagoslovu je prišlo samo nekaj ljudi, a po mestu so krožile vse-mogoče verjetne in neverjetne vesti o junastvih jugoslovanske vojske na mejah in za koliko so že napredovali... Proti večeru je pa prišel iz Caribroda prof. Kerne z resnično novico, da je Caribrod evakuiran in da se bodo naši hranili pri Pirotu. Opolnoči je pa prišel trkat na okno duhovnik iz Bosne, ki je dopotoval iz Belgrada v Niš na vojaško dolžnost in pripovedoval o učinku bombardiranja Belgrada. Oba sta prespala v župnišću. Nekam presenečeni smo poslušali zvečer ljubljanski radio, ko se belgrajski ni več oglašal, in se čudili, zakaj daje samo plošče s poskočnimi melodijami, potem pa naznani smrt dr. Kulovca... Armadno vodstvo ni izdalo nobenih navodil...

Veliki ponedeljek

Ves dan smo bili v neizvestnosti — govorilo se je vse-mogoče, uradnih poročil ali obvestil nobenih in tudi časopisov ni več bilo. Poslednjikrat smo dobili pošto. Ves dan je bil v znamenju pete kolone. Tu so prišli tega, tam onega... vsak je bil sumljiv in vsi ljudje so bili detektivni in orožniki. Ljudje so prijemale vsakega, ki ni bil posebno poznan in ga vodili na policijo, k vojaškim oblastem itd... S tem so seveda ovirali resno delo. Seveda je bilo v Nišu polno tujcev, saj so prihajali vno-kličani vojak. Onega duhovnika — frančiškana iz Bosne, ki je prespal pri meni, so dvakrat prišli in ga vodili na vojaško oblast in še nekaj klofut je dobil, zraven so pa še vpili, da jaz zbiram peto kolono. Prof. Kerne je zjutraj odšel, da se gre javit na banovino, a vrnil se ni in tudi do banovine ni prišel... Kam je zginil, še danes ne vem. Njegov kovčeg in obleka sta še pri meni, a od njega ni ne glasu in ne sledu. Morda je pa že tuma v Žužemberku?... Morda je postal žrtve strahu pred peto kolono?... Mnogo nedolžnih je padlo.

Veliki torek

Ob tri četrti na šest sta pristopila k oltarju dva gg. kaplana iz Stajerske — vojaška obvez-nika. Ministriral sem. V začetku citanja »Pa-sijona« je pa začelo streljati vse okrog in cer-kev se je začela tresiti, kot da je na valovih. V zakristijo, sem zaklical — njo sem namreč aamenil za zakristijo, ker je nizka in pokrita s pločevino in deskami brez stropa. Če se po-derne, ne more mnogo pasti na nas, a drobce cendar prestreže. Stisnili smo se v zakristijo, a okrog nas se je vse treslo, pokalo, piskalo

in debeli drobci šrapnelov so padali okrog cerkve in po strehi razbijali opeko. Sipe iz oken so v večjih in manjših drobcih letele okrog. Vse skupaj je trajalo komaj 5 minut, potem so se slišali samo še motorji letal. Niš je doživel napad iz zraka. 40 letal je prišlo in trosilo bombe nad Niš. Razen železniške delavnice so trpele samo stanovanjske hiše. Rezultat: nad 200 mrtvih in še več ranjenih. Pogledam po cerkvi in hiši: razen nekaj opek, precej šip in malo ometa ni škode. Zakristan prileti s sporočilom, da je v bližini hiša, v kateri stanuje ena slovenska družina, poru-sena. Hitro tečem tja. Vsega krvavega dobim na ulici železničarja Rupnika, iz ruševin je lezla žena vodnika Tončica in njena dva sin-čka. Vsi so živi — ko sem gledal ruševine in nje, sem se čudil, kako da sploh še hodijo. Bili so ranjeni, a še bolj zmedeni — pa pre-plačeno je bilo vse: morda še bolj oni, ki niso lezli iz ruševin. V sosednji hiši pet mrtvih in na nasprotni strani isto. Ranjeni leže vseokrog: ljudje letajo na vse strani, a nobeden ne ve, kaj bi začel. Iz vse te zmedenosti se je izvil ena misel — bežimo in bežalo je vse. Ljudje so jemali najpotrebnejše in bežali. Na osmih mestih Niša so bile razvaline in med njimi mrtvi in ranjeni, a le malokdo je pomagal in reševal — vse je bežalo. Po cele ure so ležali ranjenici na ulicah, a mimo njih so celo zdrav-niki bežali. Odvedel sem ranjenega železni-čarja v župnišče, kjer smo ga zasilno oprali in oblekli. Avtomobila ali voza nisem mogel dobiti, telefon ni več delal, saj so bile vse žice potrgane. Vdrl sem ga sam po ulicah proti bolnišnici, dokler ni prišel avtomobil Rdečega križa in ga prevzel. Ko sem se vrnil, je vodnikova žena z otrokoma zbežala napol oblečena in vsa ranjena v hrib. Dan je bil namreč nov znak za nevarnost in v zmede-nosti je pozabila na vse in zbežala. Nazadnje je prav naredila, tam zunaj je vsaj dobila zdravnika, ki jih je malo obvezal in nudil prvo pomoč: v mestu samem bi to težko do-bila, ker v bolnišnici so imeli preveč dela, s težko ranjenimi. Bil je pač dan, ki ga Nišlji ne bodo nikdar pozabili. Mrtve so potem še tri dni vozili skupaj na pokopališče in 96 so jih pokopali v skupni grob, ko za njihova imena nihče ni vedel. Od Slovencev sta bila ubita dva v železniški delavnici, neki Koder-man iz Ljubljane in Ivan Kovač, rodom iz Senčurja pri Kranju, ki je že dolgo živel v Nišu. Šele tretji dan so ga našli med ruše-vinami. Seveda so takoj stopili v akcijo tudi drugi elementi — vse vprek so začeli krasti kar pri belem dnevu... Policija, orožništvo, vojaštvo, vse je odpovedalo... nikjer ni bilo nikogar. Še nebo je bilo žalostno: mrzel veter je nanašal sneg in dež in gosti oblaki so vi-seli nad Nišem. Napada ne bo, sem si mislil, ko so mi nekateri prigo-varjali, naj bežim iz Niša. Pobrigal sem se, da sem odnesel matične knjige na varnejše mesto na periferiji Niša, a ležišče sva si z zakristanom uredila v za-kristiji. Ko sem se vračal od večerje, sem zvedel od zanesljive strani, da sta Kumanovo in Skopje že v nemških rokah in da tudi pri Pirotu ni fronta sigurna. K armiji je pa pri-hajalo polno volovskih vozov. Mislim sem, da so prišli od zunanjih vojaških edinice na kruh itd., a imeli so popolnoma drugo nalogo.

Po dnevu polnem razburjenja se ni dalo mno-go spati. Vso noč so drdrali vozovi po ulicah. Temni elementi so pa praznili trgovine in hiše.

Velika sreda

Kaj je bilo ponoči? Vse oblasti, vojaške in civilne so zbežale iz Niša s svojimi arhivi in bla-gajnami. Niš je ostal brez gospodarja, no, pa tudi ljudi ni bilo mnogo v Nišu. Kmalu smo zvedeli, da je bila fronta pri Caribrodu in Pirotu po krat-kem boju prebita in da se skozi Piroto vali pro-cesija tankov proti Nišu, ki se bo brez boja predal. Edinice bivše jugoslovanske vojske so razpršene. Za popoldne so napovedali prihod nemške vojske — pa ni bilo treba toliko čakati; že pred deveto uro so drvele prve motorizirane nemške čete skozi Niš. Streljali so le toliko, da so ljudje vedeli, da so prišli. Drveli so naprej in le nekaj jih je ostalo na straži v sredini Niša. Neštevne kolone vse-mogočih motoriziranih edinice so se vrstile ena za drugo. Vsi smo nemo gledali in se spraševali, kaj se vendar mistični jugoslovanski generali, ko

so proti tako oboroženi vojski poslali nerodno vo-lovske vprege. Še pred dvanajsto uro se je usta-vila ena kolona v glavni ulici — odkrijejo tovrni avtomobil in dele iz kuhinje, ki je na njem na-meščena, toplo kosilo vojakom, ki zdrve potem s svojimi vozili naprej. A jugoslovanski vojakci so ostali tri dni brez kruha... in to na fronti. Še hušje je pa bilo, da so ostali tudi brez municije. Ves teden so šle nemške kolone skozi Niš — vse motorizirano in šele čez dober teden smo videli v Nišu tudi nemško pešadijo.

V župnišću sem imel pa goste. Duhovniki, vojaški obvezniki, so prihajali, iskali civilne oble-ke in tudi drugi so se oglašali. V mestu je pa bila uvedena stroga vojaška disciplina.

Veliki četrtak

V cerkvi smo opravili vse obrede, seveda je bilo ljudi zelo malo. Le počasi so se vračali iz vasi in bližnjih hribov v strahu, da ne pridejo zopet letala — raznesli so glasove, da bodo Angleži napadli.

Nemci počasi prevzemajo oblast in vpeljejo red. S tatvinami je prenehalo — pa kaj, ko so bile že vse trgovine in tudi hiše, kjer ni bilo nikogar, prazne.

Veliki petek

V cerkvi smo postavili božji grob. Ves dan je bilo dovolj molitev, med njimi že kleče nemški vojakci. Gosti v hiši se množijo. Spijo kar po tleh; prehrana seveda zasilna. Skozi mesto pa še vedno brne kolone motorjev. Čujejo se zopet razne vz-mirajoče vesti. Ljudje se skoraj ne morejo živeti v to, da smo okupirani in da ni več svobode. Bivši vojakci se preoblačijo in prosijo stare obleke na vseh straneh.

Velika sobota

Pri cerkvenih obredih smo zazvonili; ljudje so prihajali vedno v večjem številu v cerkev. Se-veda smo »Vstajenje« opravili kar v cerkvi. Mesto zopet oživlja.

Velika nedelja

V cerkvi polno ljudi. Nemški vojak prosi za spoved in sprejme pobožno sv. obhajilo. Okrog pol enajstih pride ves utrujen neki kaplan — vojaški obveznik. Šest dni je potoval tam nekje od Kumanova po hribih in središču prišel, da je na veliko noč mogel maševati. Seveda se je prej umil in preoblekel. Pa je čez nekaj dni še eden tako prišel in tudi več vojakov se je zatekel pod streho v župnišče. Kar po tleh so ležali, a za odejo sem dal preproge od oltarjev, pod glavo pa so si dali blazinice, na katerih kleče ministranti. Mislim, da nam Bog tega ni zameril. Gospodinjila je pa večinoma pri napol praznih loncih žena narednika Tončica, ki je znosila sama polomljeno pohištvo iz porušene hiše v župnišče.

Na veliko noč smo seveda imeli sv. mašo z leviti pri nabito polni cerkvi. Razpoloženje je bilo izredno, a ko je na koncu sv. maše nemški vojak prišel po sredi cerkve, pokleknil k obhajilni mizi in prosil za sv. obhajilo, so se vsem orosile oči,

Dotrpela je, previdena s tolažili sv. vere, naša ljubljena žena, predobra mama, stara mama, sestra, teta in tašča, gospa

Marija Ramovž roj. Kmetič

žena trgovca in gostilničarja

Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo, dne 18. maja, ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Stožice št. 51, na pokopališče k Sv. Juriju.

Stožice, Ljubljana, Črnuče, Verje, Ljutomer in Trbovlje, 16. maja 1941.

Globoko žalujoče rodbine:

Ramovž, Lavtižar, Vidmar, Šubic, Zabukovec, Kalinger in ostalo sorodstvo

Mali oglasi

V malih oglasih volja vsaka beseda i dia; tenitovanjki oglaš i dia. Debelo tiskane naslovs besede se računajo dvojn. Najmanjši anekc na mali oglaš i dia. - Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. - Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokotnik. i mm visoka politina vrstica po i dia. - Za pisane odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe

Išetejo:

Kakršno koli zaposlitev
išče bivši mestni službenec, sar 42 let, ki se nahaja kot begunec v Ljubljani in je brez sredstev. Sprejme vsako mesto, kakor sluga, inkasant, čuvaj ali podobno. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Rtve razmer« štev. 7533. (a)

Absolventka trg. tečaja
išče službo v trgovini kot praktikantinja - tudi na deželo. Gre brezplačno. - Cenj. ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Poštena« št. 7545. (a)

Absolventka
trgovske akademije, odlična risarica, sposobna organizacije, z znanjem nemščine in zelo dobrim znanjem italijanske - priklupne zunanosti, išče zaposlitev. - Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Zelo prizadeta« št. 7534. (a)

Službe

Dobe:

Čevljarskega pomočnika
sprejem. Erjavce V. - Litijška c. 37, Ljubljana.

Zagarja

sposobnega za galacijanko, vestnega in treznega, sprejme takoj Josip Tlek. Črnomelj. (b)

Korespondenta -injo

italijanskega in slovenskega jezika, perfektnega sprejme velepodjetje. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Primerna predizobrazba« št. 7539. (b)

Inteligenta

samosvojno konceptno moč v italijanskem jeziku, sprejme velepodjetje. Ponudbe upravo »Slov.« pod »Višja izobrazba« št. 7538. (b)

U najem

Košnjo

detelje ali sladke mrve v zamem v najem. Jože Oražem, Moste. (m)

Oglas, ki ga je objavila tvrdka RUPEA-LUTZ, d. z. o. z., Ljubljana VII., siška, pod naslovom »RAZGLAS«, se ne sme smatrati kot uradno obvestilo ali sploh kot kako sporočilo uradnega značaja. Družba z om. zav. Rupena-Lutz ni bila nikdar pooblaščen priobčevati oglasov v obliki in vsebini, v kakršni je bil objavljen oglas v »Slovenec« in »Jutro« dne 16. maja. Zato se morajo oglaš izogibati zlorabe, po svoji trgovski vsebini pa morajo biti absolutno popolnoma zasebnega značaja.

Green: 18

Luč in tema

Ker v tem premišljevanju nisem mogel priti do nobenega pozitivnega sklepa, sem odložil časopise in nameraval sem kasneje premišljevat o tem zagonetnem slučaju, ko bom zvedel za več dejstev, na katere bom opiral svojo teorijo. Ali kdo naj zapoveduje mislim, če je v njih tema? Cel dan sem premišljal in končno prišel do tega zaključka: Hano Chester se mora najti, ali pa mora Eleonora povedati, kako in kdaj je prišla do ključa od knjižnice.

Ob dveh sem zapustil svojo pisarno, da sem mogel iti k razpravi. Harwell je bil navzoč in čul sem razgovor, iz katerega sem mogel razločiti naslednje besede: »Smrt, zadana iz revolverja iz roke neznane osebe...«

Ta rezultat je bil dovoljen in čutil sem se mnogo lažje, ker bal sem se mnogo hujšega. A ni mi ugajalo, da je Gryce po tej izjavi takoj odšel s svojimi ljudmi. Glasoviti detektiv ni bil mož, ki bi po vsaki besedi spremenil svoje sodbe, pa se mi je posebno zaradi tega zdel njegov odhod posebno važen in premišljen.

Občutil sem nek nemir in že sem se bil odločil, da ga poiščem v njegovem stanovanju, da ga osebno povprašam o njegovi nakani. V tem sem pa opazil, kako so se na oknu nekega pritičnega stanovanja, ki je bilo nasproti Leavenworthove, zazibali zastori, za katerimi sem spoznal obraz policista Fobbsa.

Ta pojav mi je zagotovil, da sem o Gryceju dobro sodil, a obenem se me je lotilo sožalje napram nesrečni devojki, kateri je odločila grenka usoda bojevati se proti nevidnim močem.

Vračajoč se domov, sem stopil v hišo v 37. ulici, kjer sem bil prejšnji dan pustil gospico

Steljo v Rožniku kupim
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 7535. (k)

Poizvedbe

za živali

1000 din dam

kdor mi pripomore do mojega konja »Fuksa« z belo liso na glavi, desno oko v kotu plavkasto, levo uho presekančno, štev. 1204: Anton Kovačič, pečarstvo, Viška ul. 2. (e)

Kobila »Fuksa« 97

z veliko belo liso na glavi, širokih prs, bolj tenak rep, zadnje noge v vincljih malo posilene. Oddana je bila v Bitnje dne 4. aprila z vozom in opremo. Kdor jo najde, dobi lepo nagrado! Dolničar Anton, Kozarje 29, Dobrova pri Ljubljani. (e)

Iščem konje, voz

in konjsko opremo. Konj fuka, temen, na glavi belo liso, zadnja leva noga nad kopitom bela, št. žiga 3036, star 8 let. - Pram, na glavi belo piko, star 9 let, št. žiga 3037, oddana na Jezico na vezbe. - Konjsko opremo in voz št. žiga 3037. Komur je kaj znano o enem ali drugem, prosim, da sporoči na naslov: Truden Franc, Nadlesk 10, Stari trg pri Rakeku. (e)

1000 din nagrade dobi, kdor koli kaj ve o konju fuku, 6 let star, visok, neroden, na glavi lisa, rep do kolen, griva objedena, vojni žig 209, oddan škofja Loka-Zelinski, razpuščen okrog Mirne, Dolenjsko, Jereb Jože, Stara Vrhnika 44, p. Vrhnik. (e)

Imam kobilo »Fukso«
s tolarji, bolj svetlo grivo na vratu in repu, prve noge kopita bolj slaba, mogoče da se odlusčijo zaradi slabega kovanja, sedaj ima prve podkove v sklopkih, da drži kopita skupaj, drugače lepa, živa kobila, z veliko liso po čelu, na prvi levi nogi je še poznat žig 137. Krmim tako kot svoja konje, zato je dobro rejen. Izročim jo proti povrnitvi stroškov za moje konje pravemu lastniku. Franc Pirkovič, trgovec in posestnik, Ribnica na Dolenjskem. (e)

Konj »Fuksa«

žig 1062, s sivimi dlakami po životu in belo dlako nad repom. Konj, črn, šimel, žig 17. - Za ta dva konja dam informacije lastnikom. - Lah Mihael, trg. meš. bl., Mala vas 2, pri gradu, p. Trebnje. (u)

L'avviso di pubblicità, pubblicato dalla ditta RUPEA-LUTZ, S. a. g. l. Lubiana VII, siška, sotto il titolo di »BANDO« non deve essere considerato come un annuncio ufficiale o comunque come una comunicazione riverente carattere ufficioso. La S. a. g. l. Rupena-Lutz non è mai stata autorizzata a pubblicare avvisi della forma e del tenore di quello comparso nello »Slovenec« e nel »Jutro« del giorno 16 maggio, i quali devono perciò ritenersi abusivi, e per il loro contenuto commerciale, assolutamente privati.

Mary. Dobil sem jo v dolgi, ozki sobi za posete, kakor je bila takrat moda v uglednih hišah. »O,« me je pozdravila veselo, »že sem mislila, da ste me pozabili. Kaj je v hiši novega?«

»Sodba o umoru, gospica Leavenworth.« Ničesar ni odgovorila, a jaz sem čital vprašanje v njenih očeh.

»Storjena od neznane roke...«

Vzdih iz njenih grudí je olajšalo njeno stanje.

»Kaj so že vsi odšli?« je vprašala.

»V hiši nisem našel nikogar, ki ne bi spadal v njo.«

»Potemtakem se ni treba ničesar bati?«

»Nočem vas žalostiti in vznemirjati, a mislim, da vam dolžnost nalaga, da se že nocoj vrnete v svojo hišo.«

»Zakaj?« se je prestrašila. »Ali je zato kak vzrok? Ali veste, da mi je nemogoče bivati pod eno streho z Eleonoro?«

»Tega ne vem in tudi ne maram vedeti. Ona je vaša sestrčna in vzgojena z vami kot sestra, in vaša dolžnost je zato, da je ne zapustite v nadlogi. Odpravljati boste moje misli, če stvar le malo mirneje presodite.«

»V sedanjih razmerah je nemogoče mirno premišljevanje,« je trpko odvrnila.

Predeš se mi je res na to odgovoriti, me je vprašala, če mi je res toliko do njene vrnitve.

»Še več nego vam morem povedati.«

Zdelo se mi je, da bo ugodila moji želji, a naenkrat se je zjokala, in mi rekla, da je to nemogoče in da nekaj groznega zahtevam od nje.

»Oprostite,« sem odvrnil razburjeno, »če sem prestopil svoje meje. Jaz ne bom nikdar več tega storil. Sicer pa imate dovolj prijateljev, ki vam bodo znali svetovati.«

»Prijatelji, o katerih mi govorite,« me je živahno prekinila, »se mi samo laskajo in svetujejo le ono, kar vidijo, da mi bo pogodu. Vi ste edini, ki si upate zapovedati to, kar je prav.«

Credito Italiano

Zavod obče narodnega značaja

Sedež družbe: GENOVA

Centralna direkcija: MILANO

Glavnica in rezerva: Lit. 623.394.040—

Sedež v Trieste: Piazza C. Ciano

Vsi bančni, tečajni in borzni posli. Specijalna služba za trgovske posle z inozemstvom.

Podružnice po vsej Italiji.

Združeni in afililirani zavodi:

Banca Dalmata di Sconto: Zader, Split, Šibenik • Banca Italo Francese di Credito: Paris, Nica, Tunis • Banco Italo Egiziano: Alessandria, Kairo, Port Said itd. • Banca Italiana per la Cina: Sangaj • Banca Italo Belga: Antwerpen, San Paulo, Rio de Janeiro, Buenos Aires itd.

Credito Italiano

Banca di interesse nazionale

Sede della Società: GENOVA

Direzione centrale: MILANO

Capitale e riserva: Lit. 623.394.040—

Sede a Trieste: Piazza C. Ciano

Tutte le operazioni di banca, cambio e borsa. Servizio speciale per le relazioni commerciali col estero.

Succursali in tutta l'Italia.

Istituti uniti ed affiliati:

Banca Dalmata di sconto: Zara, Spalato, Sebenico • Banca Italo Francese di Credito: Parigi, Nizza, Tunis. • Banco Italo Egiziano: Alessandria, Kairo, Port Said ecc. • Banca Italiana per la Cina: Sciangai • Banca Italo Belga: Antwerp, San Paulo, Rio de Janeiro, Buenos Aires ecc.

Avto-motor

Gassogene »Cizereli«

Pogon z lesnim ogljem. Si pustite montirati na vaš osebni ali tovarni avto, ali stabilni motor in se potem lahko vozite, medtem ko se z bencinom ne morete. Generator delavnica, Tyrseva 13 - Figovec. (f)

Sobe

Opremljeno sobo

zračno, z dvema posteljami, posebni vhod, odda lahko takoj. Dolenjska c. št. 54. (s)

2 do 3 prazne sobe

za pisarne, s posebnim vvhodom, iščem v moderni hiši v centru mesta. Ponudbe z navedbo najemnine upravi »Slovenca« pod »Pisarna« št. 7537. (e)

Pouk

Italijanščine

v govoru in pisanju se naučite »Italijansko« jezikovno vadnico za samouke. Napredaj v Tiskarni Slovenija, Vegova 6 in v vseh knjigarnah. Vežana 40, broširana 24 din. (u)

Čitajte »Slovenca«

Razno

Monograme za robce

in perilo, gumba, gumnice, entel, ažur, predtisk izvršimo takoj. Tamburiranje oblek, vezanje perila. Matek & Mikeš Ljubljana, Frančiškanska ulica nasproti hotela Union (f)

Podgane

in miši uničujte s odgovarjajočimi, strokovno sestavljenimi Ing. Prezeljovi MIKROTAN mazali in zrnjem. Ljubljana, Wolfova ul. 3/I, tel. 24-73. (l)

Cepilna smola

1/4 kg 8 din, 1/2 kg 15 din. Ing. Prezelj, Ljubljana, Wolfova 3/I, tel. 24-73. (s)

»Slovenčeva« podružnica

Ljubljana, Tyrseva cesta

(palača Poštni dom)

Kolesa

Damsko in moško kolo

tovarniško nova, najboljše italijanske znamke, za zelo nizko ceno naprodam. »Generator delavnica« na Tyrsevi 13 - Figovec. (d)

Denar

Družabnika ali financerja

išče dobro vpeljana leсна trgovina na Dolenjskem. Potreben kapital 50.000 din. Varnost naložbe zagotovljena. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Lesna trgovina« št. 7543. (d)

Spojina za varjenje aluminija

V tehniškem svetu so bile doslej zmeraj slizati pritožbe, da nimamo pripomočka, kako bi aluminijaste predmete zvarili. Zdaj se je pa posrečilo reškemu meščanu Umberto Marianiju po dolgem raziskavanju razrešiti to nalogo. Delo tega iznajditelja je bilo s popolnim uspehom preiskano v Zavodu za raziskovanje iznajdb. Spojava je namenjena za varjenje naravnost z aluminijem, kakor tudi aluminij z drugimi kovinami, kakor s svincom, cinkom itd. v določenih merah. Zavod za raziskavanje je tozadevno napravil več poizkusov in je doagal, da bo po tej iznajdbi moči doseči mnogo novih uspehov v kovinski obrti. Med vzorci, ki jih je iznajditelj predložil tozadevni komisiji, sta bili tudi dve aluminijasti ploščici, ki sta bili zvarjeni v vročini 180 stopinj, ne da bi se bili nato uničili. Dalje je predložil tudi druge kovinske predmete, ki so bili zvarjeni po tem novem načinu.

Ceste iz sladkorja

Zmeraj ljudje kaj novega iztaknejo in tako posebnost so iznašli tudi za gradnjo cest, posebno še za ceste na Daljnem Vzhodu in na jugu Združenih držav in na Kubi. Iznašli so način, da so ceste zgrajene iz sladkorja, to se pravi, iz mešanice sladkorja, katrana in asfalta z dodatkom razredčene žveplene kisline. Ceste, ki so narejene iz te mešanice, so posebno trpežne, se naglo posušijo in prenesejo mnogo več kot drugače tlakovane ceste in zato so posebno primerne za tiste kraje, kjer se prevažajo težki tovori.

V četrtek, 15. majnika ob 5 zjutraj je izročil v Mariboru svojo blago dušo Gospodu naš preljudi sobrat

o. Alojzij Žužek D.J.

občeznani ljudski misijonar in voditelj kongregacij in duhovnih vaj.

Dužo zvestega delavca v vinogradu Gospodovem priporočamo preč. duhovščini, izobražencem, zavodom in vernikom v pobožno molitev. — Slovensna sveta maša zadušnica bo v cerkvi sv. Jožefa v sredo v osmini, dne 21. maja ob 7 zjutraj.

Ljubljana — Maribor, dne 16. majnika 1941.

Rezidenca Družbe Jezusove

XII.

Eleonora.

Fanny mi je odprla vrata. »Gospodičino Eleonoro boste dobili v sobi,« je dejala, spustivši me v hišo.

V nekem nepoznanem strahu sem hitel v sobo. Prekrasno preddvorje z antičnim mozaikom in z ornamentmi iz bron je bilo v direktnem nasprotju z tragedijo, ki se je odigravala v tej hiši.

Položil sem roko na kljuko in poslušal, vse je bilo tiho. Odprl sem počasi vrata, odgnil težke zavese, ki so padale do tal in pogledal notri. Kaj sem videl! Eleonora je sedela pri svetlobi, alos ene sveče, ki je komaj razsvetljevala sijajen atlas in čit marmor razkošno opravljen dvorane. Bleda, kot kip Psyche, ki je stal v votlini okna nad njo, poleg katerega je sedela; lepa in nepremična kot kip je sedela tu, kakor ne bi ne čula ne videla, kaj se godi krog nje. Bila je živa podoba ubupanosti in grenke usode.

Osupel sem obstal pri vratih, držoč v roki težko zaveso. Nisem vedel, ali bi šel dalje, ali nazaj. Zaenkrat se je zganil oni kip, rok so padle, divji pogled se je ublažil. Zadovoljno je skočila in stekla k meni.

»Gospica Leavenworth!« sem vzkliknil, a ustrašil sem se glasu lastnih besedi.

Obstala je in si pokrila obraz z roko, kakor bi se pri klicu njenega imena na njo zvalil ves svet in vse oku, kar je že pozabila.

»Kaj se je zgodilo?« sem vprašal.

»Ali ne veste tega?« je vzdihnila, roke so ji omahnile.

»Javno se je pričelo govoriti, da sem jaz...«

Dalje ni mogla.

»Berite!« mi je pokazala na časopis, ki je ležal na tleh.

Pripognil sem se, pobral številko »Evening Telegram« in en sam pogled mi je povedal vse. Našel sem natisnjeno z debelimi črkami: